

ÉLETÜNK

XXXVIII. évf. 12. szám (38. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2006. december

KATONÁK A BÉKE SZOLGÁLATÁBAN

XVI. Benedek pápa beszéde
a tábori püspökökhöz

Október 23-27. között tartották a vatikáni régi szinódusi aulában a tábori püspökök V. nemzetközi konferenciáját Giovanni Battista Re bíboros, a Püspöki Kongregáció prefekta vezetésével. A megbeszélések témája: „Katonák a béke szolgálatában”. A mintegy 70 résztvevő között Magyarországot Szabó Tamás tábori püspök képviselte.

Október 26-án a Szentatya fogadta a konferencia résztvevőit és a hozzájuk intézett beszédében emlékeztetett rá, hogy II. János Pál pápa éppen húsz évvel ezelőtt, 1986. április 21-én tette közzé „Spirituális milítum curae” kezdetű apostoli konstitúcióját. Ebben a pápa a II. Vatikáni Zsinat szellemében rendelkezett a katonák lelkipásztori ellátásának korszerűsítéséről, figyelembe véve azokat a változásokat is, amelyek a fegyveres erőket és küldetésüket illetően nemzeti és nemzetközi szinten végbementek.

Az utóbbi évtizedek további változásokat hoztak ezen a téren - mondta XVI. Benedek pápa. Ezért tehát az említett pápai dokumentum - amely mit sem veszít aktualitásából, hiszen az egyház lelkipásztori fő irányvonala nem változik - ugyanakkor néhány kérdésben változtatásra szorul, a jelen helyzet adta igényeknek megfelelően. A tábori püspökök most folyó V. nemzetközi konferenciája éppen ezt célozza - jegyezte meg a Szentatya.

Mindenekelőtt fontos újraolvasni a „Spirituális milítum curae” kezdetű apostoli konstitúció bevezető részét; ebben két alapvető értéket jelöl meg a dokumentum: a személy és a béke értékét. A személy előtérbe helyezése azt jelenti, hogy a katonák keresztény képzését részestük előnyben, elkísérik őket és családjukat a keresztény beavatás útján, a hivatás, a hitben és a tanúságtételben való erős útján. Ezzel egyidejűleg elő kell segítenünk a testvéri és közösségi formákat, mint ahogyan a liturgikus imát is, amelyeknek meg kell felelnünk a környezetnek és katonák életkörülményeinek.

A konstitúció másik aspektusa, amelyet Benedek pápa kiemelt, a béke értékére vonatkozik. A „Gaudium et spes” zsinati dokumentum erre vonatkozóan így ír: „Aki pedig katonaként szolgálják hazájukat, úgy tekintsek magukat, mint akik a népek biztonsága és szabadsága fölött őrködnek; s míg szolgálatukat ebben a szellemben végzik, valóban a béke megszilárdításához járulnak hozzá” (n. 79). A pápa ezért arra buzdította a tábori lelkeseket, hogy hitelesen és szakértő módon képviseljék az egyházat, amely a világ békéje építésével összhangban fejti ki és gyakorolja tanítását.

„Sajnos olykor egyes gazdasági és politikai érdekek, a nemzetközi feszültségektől szítva ezt az építő folyamatot akadályozzák és késleltetik, amint az kiválgatik a leszerelési folyamat nehézségeiből” - állapította meg a Szentatya.

Az egyház tovább folytatja szolgálatát a lelkiismeret formálására a katonai világban belül is, abban a biztos tudatban, hogy a szeretet és az igazság szolgálatával kiegészülve ez idővel gyümölcsöző lesz. VR/MK

**BOLDOG
KARÁCSONYT
KÍVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK**

EGYÜTT ÜNNEPELÜNK A MAGYARSÁGGAL

XVI. Benedek pápa levele, amelyben személyes követének nevezte ki Angelo Sodano bíborost az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján október 22. és 23. között Budapesten megtartott ünnepségeken:

Tisztelendő Testvérünknek, a Római Szent Egyház bíborosának, Angelo Sodanonak, nyugalmazott államtitkárnak, a Bíborosi Testület dékánjának

Nemes és méltányos dolog megvédeni és megőrizni kinek-kinek szabadsága és vallása jogait. Mert „az igazi szabadság az istenképesség nagy jele az emberben” (GS 17). Ezért az az Egyház véleménye, hogy az igazságos méltóságot és szabadságot a jognak védelmeznie kell. „Isten ugyanis értelmes és szabad társas lénynek teremtette az embert” (uo. 21). Azok pedig, akik ilyesmi miatt jogtalanságot szenvednek, vagy életüket veszítik, dicsőretek és kegyes emlékezetre méltóak.

(Folytatás a 2. oldalon)

IGENT MONDTUNK AZ IGAZSÁGRA

Dr. Áder János, a Magyar Országgyűlés alelnökének ünnepi beszéde, amelyet 2006. október 20-án, Regensburgban tartott az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójára megrendezett bajorországi ünnepségen

Köszönöm a megtisztelő lehetőséget, hogy a magyar nép 1956-os forradalmára emlékező ünnepségsorozat keretében önökkel együtt ünnepelhettek. Magam az '56 után született nemzedék tagja vagyok. Mindazt, amit 1956-ról tudok, szüleim, nagyszüleim nemzedéktársainak elbeszéléseiből, könyvek lapjaiból vagy filmszalagok képkockáiból tudom. Azok közé tartozom tehát, akiknek nincs személyes tapasztalata a forradalomról.

Nincs személyes tapasztalatom, 1956 ügye mégis személyesen érint. Mert hiába telt el kerekem fél évszázada a magyar forradalom kitörése óta, október 23-a emlékezete ma is eleven. És úgy fest, személyes érintettségünk az évforduló kapcsán ismét túlnő Magyarország határain. Ezekben a napokban New Yorktól Sidney-ig, Berlintől Párizsig a világ szinte valamennyi demokratikus országában megemlékezések zajlanak. Megemlékeznek arról a 13 napról,

ÉS EMBERRÉ LETT

Írta: Dr. Tempfli Imre, Königstein/Ts

I. A jezsuita Boros László írja le mesztéről, a teológus Romano Guardiniról a következő esetet. Egyik előadás közben felpattan az ajtó, egy férfi jön be, odalép a professzorhoz, mond neki pár szót, mire az ezekkel a szavakkal fordul hallgatóságához: „Hölgyeim és Uraim! Épp most kaptam a hírt, hogy barátom nagy szükségben van. Mivel a barátság számomra többet jelent, mint az előadás, ne nehezteljenek meg rám, ha én most az előadást abbahagyom, hogy barátomra segítsék.” És - írja tovább Boros - senki nem sértődött meg. Mindenki megértette Guardini tettének mozgatórugóját és azt a nemességet, amely belső értékrendjében uralkodva az emberség, a barátság javára döntött. Állva megtapsolták.

Guardini nevére akkor figyeltem fel először, amikor 1973-ban a gyulafehérvári papnevelő intézetbe kerültem, és hallottam, hogy „Isten Szolgája”. Márton Áron püspök az ő egyik művét elkezdte fordítani németből magyarra. Noha a könyv, „Az Úr” később nem az ő fordításában jelent meg, mégis érdemes elolvasni...

II. Egyik érdekes kérdése az, hogy miért hágtá át Isten az örökkévalóság határait, és miért lépett be testben az emberség történelmébe, ahol aztán élete olyan tragikus véget ért? Guardini válasza így szól: „Az értelem e kérdés megválaszolásánál elakad. Egyik barátom azonban mondott nekem egyszer egy mondatot, amely által többet megértettem, mint minden töprengés által. Amikor erről a kérdéssel beszélgettünk, ezt mondta: 'Csak a szeretet tesz ilyet!' Ez a mondat szíven talál, ez a szó betekintést nyújt Isten titkaiba. Az emberség történelmének semmi maradandó vívmánya nem származott a pusztá gondolkodásból. Mindet az emberi szív és a szeretet szülte. A szeretetnek persze megvan a maga 'miértje' és 'minekje' - és ha ezek iránt nem vagyunk nyitottak, akkor nem értünk meg Isten titkaiból semmit.”

Hadd utaljak itt most arra a szoltárosra, aki jóval Krisztus Urunk előtt élt, és

egy alkalommal, nagy szükségében megtapasztalta Isten szeretetét. Ez az élmény Isten hatalmára és nagyságára ébresztette. Ugyanakkor azt is tudatosította benne, hogy ő maga milyen esendő és mulandó. Ami azonban leginkább szíven találta, az az volt, hogy ez a nagy és hatalmas Isten milyen gyengéd szeretettel gondoskodik az emberről. Csodálkozva kérdezi hát költeményében, a 144. zsoltárban: „Uram, mi az ember, hogy felkarolod, az emberfia, hogy megemlékezel róla? Olyan az ember, mint a szellő, a fuvallat. Mint az árnyék, úgy fogynak napjai” (vö. Zsolt 144,

Jöjjetek és imádjátok az Urat, mert nagy fényesség szállt le a földre!

3-4). - Valóban: Hány ember élt már ezen a földön? És hová lettek? Születtek, meghaltak, elszálltak, mint a sóhaj, és elenyésztek, mint az árnyék. Mégis, nem hiszem, hogy lett volna vagy lenne ember, aki legalább egyszer ne érezte volna: „Isten gondoskodik rólam.”

Hogy Istennek az ember iránti gondoskodó szeretete nem csak jámbor szöveg, az a következő tényben is megmutatkozik: Isten nem húzódott vissza a felhők mögé, nem maradt túlünk távol, hanem emberré lett, hogy emberként legyen mellettünk, és emberként vezessen ki bennünket minden bajból. Erre emlékeztünk adventben, Isten Fia megtestesülésének hajnalán. Miért lett Isten Fia emberré? Noha Guardini válasza semmit nem magyaráz meg belőle, mégis mindent elmond róla. Vizsgáljuk meg hát közelebbről.

Vannak cselekedetek, amelyeket észsel nem tudunk megokolni. Vonatkozik ez leginkább Istennek az emberrel kapcsolatos tetteire. „Emberi gondolkodás nem tudja megfejteni Isten titkait” - ez volt Jézus igehirdetésének is az egyik központi témája. Amikor a „tékozló fiú” (Lk 15,11-32) örökségét kicsapongó étellel eldorbézolta, nagy inszégében visszatért a szülői házába. Ezt még megértjük. Viszont az apa magartartását már nem tudjuk észsel felfogni. Hallgassuk csak: „Apja már messziről meglátta és megérett rajta a szíve. Eléje sietett, a nyakába borult és megcsókolta... Majd

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 4. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Jézus családi ügyei

A karácsonyi ünnepek során nemcsak a Jézus születésével közvetlenül kapcsolatban álló eseményekre történik utalás az evangéliumok szövegeiben, hanem ezeken túlmenően, Jézus élete első éveiről is megtudunk egyet-mást. Így például az újszülött bemutatásáról a templomban Újévkor, a napkeleti bölcsek látogatásáról Vízkeresztkor, a menekülésről Egyiptomba az Aprószentek ünnepén és a 12 éves, immár felnőttségbe lépő Jézus első húsvéti zarándoklatáról Jeruzsálemben pedig a Szent Család ünnepén, a karácsony utáni első vasárnapon.

Eppen az utóbbi kapcsán érkezett már jó ideje egy kérdés arra vonatkozólag, hogy milyen viszonyban állt a fiatal Jézus saját családjával. Egyesek ugyanis az utóbbi időben afelé hajlanak, hogy a meglévő szövegekből kiolvassák Jézus családi kapcsolatainak fokozatos leromlását. Idézünk a levélből:

„Mennyire igaz az Evangélium azon 'modern' kifejtése, miszerint Jézus Urunk viszonya a Szentcsaláddal, legkésebb serdülőkorba lépését követően, megle-

EGYÜTT ...

(Folytatás az 1. oldalról)

Amint tehát ötven esztendővel ezelőtt boldog emlékü elvdünk, XII. Piusz pápa együtt érző lelkülettel kísérte imáival és vigasztalta szavaival a szabadságát védő magyar népet, ugyanúgy szeretnénk most mi is nagy örömmel együtt ünnepelni azokon az ünnepségeken, amelyekkel rövidesen megemlékeznek majd Budapesten az ötvenedik évfordulón a római népfelkelésről és szabadságharcokról. Meg vagyunk ugyanis győződve róla, hogy az ilyesfajta esemény javára szolgálhat ezen nem nemzet és egész Európa hitének és egységének. Ezért szívesen fogadtuk Magyarországi tiszteltrelméltó elnökének, Sólyom Lászlónak meghívását. Minthogy azonban személyesen nem mehetünk oda, azért szívesen és bizalommal ruházzuk rád e feladatot, Tisztelendő Testvérünk, aki már oly régóta vállalod magadra nagy bölcsességgel és hozzázártással a római püspöknél az egész Egyház javát érintő mindennapi súlyos gondjait.

Miért is jelen levelünkkel kinevezünk téged legátusunknak azon ünnepélyes megemlékezésre, amelyre Budapesten a jövő hónapnak, októbernek 22. és 23. napján Magyarországi szabadságának megünneplése alkalmából fog sor kerülni. Képviselet tehát bennünket, elnököljél az ünnepi szertartásokon, tolmácsolás üdvözlőnként megfelelő módon valamennyi jelenlétnek, főképpen Magyarországi elnökének és összes tisztségviselőjének és a lelkipásztoroknak; biztossá mindnyájukat jóindulatunkról, szeretetünkéről, és arról, hogy lélekben velük vagyunk. Buzdíthatok mindenkit a Vatikáni Zsinat szavaival, „különösképpen a nevelőket, hogy olyan emberek alakítására törekedjenek, akik az erkölcsi rendhez híven engedelmeskednek a törvényes tekintélynek, és szeretik az igazi szabadságot” (Dignitatis h., 8).

Felelősséggel ajánljuk legátusi feladatodat Magyarországi Nagyszennyének, valamint Szent Istvánnak és Kapisztrán Szent Jánosnak hathatós közbenjárásába, abban a reményben, hogy ez az esemény javára szolgál ama nemzetnek, hitében megerősíti, és egyúttal a szeretetnek és békének bőségesebb gyümölcsét termi. Végül, pedig azt akarjuk, hogy adjad nevünkben apostoli áldásunkat, a mennyei kegyelem zálogát és a velünk való közösség biztonságát mindazoknak, akik ezen ünnepségen részt vesznek.

Vatikán, 2006. szeptember 23-án, pápaságunk második évében.

XVI. Benedek pápa

hetőszen rossz lett volna..., aki vidéki családjáról és rokonairól nem sokat tartott? Az utóbbi időben hallottam olyan állításokat is, miszerint a Megváltó Szent József és Szűz Mária házasságából származó 'elsőszülött' lett volna, akit még számos más testvér követett... Egy másik nézet szerint azon testvérek, akiknek száma legalább négy (Jakab, József, Júdás és Simon - Mk 6, 3) Szent József és Mária, illetve több rokonból házasságából származának. Ezen rokonokhoz Krisztus viszonya nem volt melegen vagy családiánsnak nevezhető.”

Miklós atya válaszol:

A téma - különböző összefüggésben - mindig újra előkerül. Legutóbb 2003. januári számunkban foglalkoztunk vele „Jézus testvérei” címen. Akkor részletesen fejtegettük, miért nincs tudományosan is megindokolható alapja annak a feltételezésnek, hogy Mária és József Jézus születését követően normális házasságot éltek volna egymással, és hogy ebből kifolyólag Jézusnak édestestvérei születtek volna. Ennek kapcsán rámutattunk arra, hogy az evangéliumokban többször is említett „testvérek” (Mt 12, 46-50; 13, 55-56; Mk 3, 31-35; 6, 3; Gal 1, 19) magyarázatához nem kell sem azt feltételezni, hogy Jézus édestestvéreiről, tehát József és Mária gyermekeitől van szó, de még azt sem, hogy József egy előző házasságából származának.

A Biblia szóhasználatában a „testvér” szó - az Ó- és Újszövetségben egyaránt - nemcsak vértestvért jelent, hanem unokatestvért és általában rokont, sőt maga Jézus nevezi tanítványait „testvérei”-nek. Föltámadása után elküldi hozzájuk Mária Magdolnát, hogy hírlát adja a történetek. „Mária Magdolna elment és hírlát adta a tanítványoknak”: Láttam az Urat, és ezt mondtam nekem.” - Egyébként már az apostolok beszédeiben gyakori, hogy még zsidó hallgatókat is „testvérek”-nek szólítják, az ősegyházban pedig természetesen vált, hogy a hívek egymást „testvér”-nek neveztek. Ennél fogva meglehetősen erőteljes és a héber nyelvhasználat nem ismerésére vall, ha valaki - kétezer évvel később - a Máté és Márk evangéliumban leírt két esemény alapján, mindenáron azt bizonygatja, hogy Jézusnak igenis egy egész sor testvére volt. Ez a próbálkozás még azt sem veszi figyelembe, hogy maga a Szentírás megcáfolja. A Máté (13, 56) és Márk (6, 3) által névszerint említett négy állítólagos „testvér” közül kettőnek a nevével ugyanis újra találkozunk, amikor felsorolják a Jézus keresztje alatt álló asszony nevét. Ezek közt említik Mária, „Jakab és József anyját” (Mt 27, 56; Mk 15, 40). Ez a Mária nem Jézus anyja, hanem egy másik Mária, akiről János (16, 25) azt állítja, hogy Jézus anyjának „testvére”. Kleofás felesége volt. Mármost a zsidó családközl nem volt szokás édestestvéreknek ugyanazt a nevet adni. Ez a másik Mária, Jakab és József anyja, Kleofás felesége, Mária, Jézus anyjának csak unokatestvére lehetett. Kleofás nevével egyébként még egyszer találkozunk: ő egyike volt az emmauszi tanítványoknak (Lk 24, 18).

Jézus, a „rebellis”

Minderről már szó volt, amikor „Jézus testvérei” kérdését tárgyaltuk. Ezzel szemben nem vizsgáltuk Jézus magatartását családja tagjaival szemben, amely egyesek szerint kritikára adhat okot. Mi ellen van kifogásuk?

1. A 12 éves Jézus a templomban. Ezt az eseményt, mint ahogy Jézus gyermekiségének minden adatát, Lukács evangéliumából tudjuk. Feltételezhetően közvetlenül Jézus anyjától értesült róla. Evangéliuma kezdetén ki is jelenti, hogy mindegyik személyesen utána járt. Az Egyház mindenestire a Szent Család ünnepén, az összetartozás és belső egység példájaként állítja előnként az esetet, nem hallgatva el a nehézségeket, amelyeket a gyermek Jézus különös viselkedése szüleinek kiváltott.

Az általa adott magyarázatot („Nem tudjátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?”) anyja ugyan nem értette,

de megjegyezte. Attól fogva nem volt probléma vele: „Hazatért velük Názáretbe és engedelmes volt nekik” (Lk 2, 51).

2. A kánaai menyegző. Jézus és anyja együtt voltak meghívva. Egymás mellett is ülhetek, mert Mária bizalmasan hívta fel fia figyelmét: „Nincs boruk”. Jézus reakciója első olvasásra furcsának tűnik: „Mit akarsz tőlem, asszony? Még nem jött el az én óráim” (Jn 2, 3-4). Nehezen érthető ez a hivataloskodó hangnem, amikor a fia az édesanyjához szól. A korabeli zsidóságnál ez nem volt szokás.

Mármost Jézus nyilvánvalóan kifejezésre akarta juttatni, hogy mivel küldetése megkezdődött (az apostolok is jelen voltak!), Mária, mint édesanya nem illetékes egészen addig, amíg el nem érkezik „az ő órája”, azaz küldetése beteljesítése a keresztben. Tudjuk, hogy akkor is „asszonyának” szólítja a kereszt alatt álló anyát, Jánost reá bízva: „Asszony, íme a te fiad” (Jn 19, 26). Vagyis édesanyjáról történő szeretet gondoskodása is beletartozik küldetése teljesítésébe, mert most jött el „az ő órája”. Ha ezt fontolóra vesszük, közelebb kerülünk Jézus tartózkodó viselkedésének megértéséhez.

3. A rokonok látogatása. Sok találgatásra adott okot Jézus anyjának és „testvéreinek” megjelenése, éppen akkor, amikor tanította a népet. Hogy mi indíthatta őket erre a lépésre, arra csak Márknál találunk utalást (Mk 3, 20-22). Nyilván akadtak, akik Jézus rájuk vonatkozó kritikájára megijedtek, mert nem nézték jó szemmel az ő vándorprédikátori fellépését, főként a vezető réteg - főpapok, farizeusok, írástudók. Nagy népszerűségbe való tekintettel azonban, nem akartak közvetlenül szembefordulni vele, ezért hitelt, szavainak súlyát igyekeztek rontani, amennyiben elterjesztették, hogy eszébe vesztette. A názáreti rokonságnak ez kezdett kínos lenni, de az is zavarta őket, hogy Jézus ahelyett, hogy tisztességes ácsmesterként végezné a dolgát, megnevelje, de legalább gondoskodni anyjáról (József feltehetően már évekként előbb meghalt), körbécavarogja az országot. Így aztán elhatározták, hogy ennek véget vetnek, és erőszakkal haza viszik. Avval nyilván számoltak, hogy ez nem lesz könnyű vállalkozás, ezért magukkal cipelték Mária, abban a reményben, hogy ő majd ráveszi fiát a hazatérésre.

A kísértés kudarcba fulladt: Jézus nem is fogadta őket. Az ő anyja és testvérei azok, akiknek hirdeti az igét: „Aki teljesíti Atyám akaratát, az mind testvérem, nővérem, anyám” (Mk 3, 35).

Ebből a jelenetből vonták le a többien a következtetést, hogy Jézus hadilábon állt családja egyes tagjaival. Biztos, hogy viselkedésével nem segítette elő a rokoni kapcsolatok javulását.

De ha megmondjuk, milyen határozottan különválasztotta küldetésétől a személyes és családi ügyeket, akkor a rokoni beavatkozás merev visszautasítása teljesen logikus döntés. Hogy ez nem talált megértésre, nem lep meg. Jézus ezt előre jelezte, amikor a názáreti zsinagógában megfogalmazta híres mondatát: „Sehol sincs a prófétának kevesebb becsülete, mint a saját hazájában” (Lk 4, 24).

Jézus - emberek testvére

Az elmondottak alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy Jézus nem volt „rebellis”, amennyiben se nem akarta a fennálló vallási vagy társadalmi rendet megdönteni, se feldúlítani a családi kört, amelybe beleszületett. Egész tanítása oly mértékben szolgálja az ember, az emberiség javát, amilyenre se előtte, se azóta nem volt példa, mert senki úgy nem ismerte és értette meg az emberi valóságot, mint Ő.

Ha ez az egyedülálló jelenség „Istenember”-ként lépett a világba, minden további nélkül elfogadhatóvá teszi mindazt a rendkívülit, ami az Ő egyéniségéből ered, még akkor is, ha nem értjük. Biztos, hogy mindig lesznek, akik tudatlanságából, vagy rosszindulatból meg fogják kísérelni Jézust a saját színvonalukra süllyeszteni. Ez nem kell, hogy túlságosan zavarjon bennünket. Karácsony éjszakáján a mi szeretetünk fogja körül Őt, mert testvérünk lett, mert Benne „az Ige testté lőn és miközöttünk lakozék”.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Decemberre

I.

Imádkozunk, hogy a szelíd és alázatos szívű Krisztus a nemzetek vezetőinek a hatalom bölcs és felelős használatát sugallja.

Nem szabad hatalmat és tekintélyt összemossunk. A hatalom szónak van negatív értelme is: birtokosának lehetőséget ad arra, hogy az embereket olyasminek a végrehajtására kötelezze, ami mások javával ellentétes. A tekintély viszont olyan befolyást jelent másokra, hogy megtegyék azt, ami hasznos feladatuk elvégzéséhez. Hatalom és tekintély egyébként rokon valóságok; de eltérő hatást váltanak ki a beosztottakban: a hatalom megnyilvánulásait gyakran nem kedveljük, a tekintély gyakorlását viszont könnyebben, sőt szívesen fogadjuk.

Általában nem velünk született adomány a hatalom vagy tekintély, hanem megbízást kapunk rá, és ténylegesen cselekvéssel, gyakorlattal, felelős magatartással teszünk rá szert. Gondoljunk a gazdasági, társadalmi, politikai élet ezer változatára; gondoljunk végig a valós vezéregazgatói vagy éppen a szülői tekintély fokozatos kialakulását: mennyi megfontolás, mérlegelés, melléfogás, önuralom, nyitottság és beleértés magatartás építi fel a tekintélyt!

Az élet magával hozza a hatalom módosulását, bővülését. Ez a bővülés történhet megbízók és beosztottak egyetértő összefogásával, de történhet önkényesen is. A hatalom ílyetén áthágása gyakori a mai nemzeti és nemzetközi életben. A visszaélést sugallhatja a saját haszon növelése, a cimborák iránti részrehajlás. . .

Mint lájuk, hosszas és változatos megfontolásokra nyújt módot a hatalom és tekintély világa. Nagy kísértéseket is rejt magában.

Ez a kísértés Krisztust is megkörtömevelte, éspedig személyének és küldetésének egyedülálló nagyságával arányosan. A Gonosz, felvilantva előtte a földkerekség összes országát, így szól: „Mindezt a hatalmat és dicsőségét neked adom; mert az énnyém, és akinek akarom, annak adom; ha tehát imádsz engem, mind a tied lesz” (Lk 4,6-7). Jézus válasza magában foglalja, hogy mindez nem a Gonoszé, hanem Istené; egyedül Istenet illeti imádás és szolgálát; Jézus pedig az Úr szolgálójaként kapja meg a világ feletti hatalmat. - Mindjárt nyilvános fellépésének kezdetén kiütnék és megfogalmazódik, hogy Jézus mozgató ereje, nagysága, teljessége az Atya és az Ige Lelke, aki előtti, vezető, sugallja, vonzóvá teszi (Lk 4,1.14). - Jézus egy másik vonatkozásban is helyre igazítja a hatalommal kapcsolatos elképzelést melléfogást. „Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, és arra, hogy megfeszítsélek?” Pilátusnak tényleg van hatalma; Jézus keresztre feszítésében él is vele; de ez a hatalom adomány, amellyel Pilátus gyávaaságból visszaél. „Semmi hatalmad sem volna felettem, ha onnan felülről nem adatott volna neked” (Jn 19,10-12). - Egy az Atyát dicsőítő imában és a hozzá kapcsolódó hívásban Jézus kifejti, hogy az ő nagysága és tekintélye az Atyával való összeforrottságban gyökerezik. „Jöjtek hozzám... vegyétek magatokra igámat... mert én szelíd vagyok és alázatos szívű” (Mt 11,25-30).

A havi imaszándék nem elsősorban a családi, iskolai, helyi közösségi hatalomra és annak problémáira irányítja figyelmünket, hanem inkább az országos és nemzetközi társadalomra, a multinacionális vállalatokra, a világpolitikákra. Ilyen vonalokon a hatalom kísértése és a vele való visszaélés szinte áttekinthetetlen, ellenőrizhetetlen és katasztrofális problémákat vet fel, folyamatosan azokat zúdítja az emberiség nyakába.

Miben reménykedhetünk? Miért imádkozunk? - Mindegyikünk képes és hívott arra, hogy őszintén és eltökélten szemügyre vegye a személyesen neki jutott felelősséget és hatalmat, mélyrehatóan tudato-

BÍZZUNK ÚJRA A GONDVISELŐ ISTENBEN

Október 21-én véget ért a nemzeti zarándoklat Fatimában, ahol ünnepeleys zentsime keretében Erdő Péter bíboros, prímás érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke a jelenlévő magyar püspökökkel együtt felajánlotta hazánkat Mária Szeplőtelen Szívének. A bíboros homíliájában Szűz Mária és Magyarország kapcsolatáról beszélt, megemlékezve Szent István királyunk ezer évvel ezelőtti országfelajánlásáról. A nemzeti imaév kapcsán kiemelte, hogy jóval több, mint egymillió imádkozó magyar imafelajánlását mutathatták be a Szent István-bazilikában. Mint mondta: „Ha ennyien imádkozunk a népért, határainkon innen és túl, a Kárpát-medencében, sőt szerzte a világon, akkor Isten előtt meg is kell tisztánunk lelkiismeretünket, vágyainkat. El kell gondolkodnunk azon, hogy mi Isten akarata és terve népiünkkel, és ehhez kell csatlakoznunk mindennapi életünkben is. Ha ezt tesszük, ha így imádkozunk, akkor szílán bízhatunk benne, hogy meghallgatásra találunk.”

A fatimai országfelajánlással kapcsolatban így fogalmazott: „Közösségként jelenünk meg Isten színe előtt itt Fatimában is, amikor végigjárjuk a magyar keresztutakat és amikor megújítjuk Szent István felajánlását, II. János Pál pápa világfelajánlásához csatlakozva ajánljuk országunkat és nemzetünket Mária Szeplőtelen Szívének. Nagvasszonyunk nem feledkezik meg rólunk. Az ilyen felajánlásoknak titokzatos ereje van. Sokszor utólag hasít belénk a döbbenet, hogy talán közösségileg is személyes választ kaptunk kérésünkre.”

A fatimai nemzeti zarándoklat utolsó napján a MK munkatársa kérdéseket intézett Magyarországi prímásához:

- Hogyan értékelt a most véget ért fatimai nemzeti zarándoklatot?

- Nagyszerű élményt jelentett nekem, de azt hiszem, a többi püspököknek, papoknak és a híveknek is, akik eljöttek. A programból különösen kiemelkedtek a szentmisék; mindegyiken más püspök-társam beszélt. Öröm volt látni, hogy határainkon túlról, sőt, a nyugati világból, például Párizsból érkező magyarok is jelen voltak. Szép volt a fatimai Magyar Keresztút végigjárása. Gondoljuk csak meg, hogy ez a keresztút a végén lévő Szent István-kápolnával a világon létező legnagyobb 1956-os emlékmű! Ez a létezés egy világ magyarságának adakozásából jött létre a hatvanas években, azért, hogy egyrészt tisztelje a 1956 hőseinek és áldozatainak, másrészt pedig hogy kifejezze hitünket abban, hogy az emberi szenvedés a közösség szenvedése is, társulás Jézus Krisztus szenvedéséhez és keresztútjához, s ettől értelmet nyer. Ez az ősi gondolat az, ami az idei évfordulón visszhangzott lelkünkben, amikor végigjártuk ezt a keresztutat. Ugyancsak fontos állomása volt a programnak a népi, hazánk felajánlása a Boldogságos Szűz Mária szívének. A fatimai jelenések kezdettől fogva egyik alapmotívuma a felajánlás kérése; vagyis Szűz Mária kérte a világ és az egyes nemzetek felajánlását. Erre válaszul elsőként a portugálok ajánlották fel hazájukat és nemzetüket a fatimai Szűzanyának, de

sítsa, hogy Istenől kapott adomány az, és Krisztus azért is ott van az élete közepében, hogy az ő szellemi valósága meg és élje a hatalom gyakorlásában.

II.

Imádkozunk, hogy a világ minden részén a misszionáriusok örömmel és lelkesen éljék hivatásukat Krisztus hűsége követésében.

Gyakran kellene tudatosítanunk, hogy a világ tele van misszionáriusokkal, és hogy a misszionáriusok sokféleképpen. Viszonylag új dolog, hogy Magyarországra és egyéb, hagyományosan keresztény országokba misszionáriusok (nővérek, papok, világiak) érkeznek Indiából, Indonéziából, Afrikából (és Lengyelországból!). Szívesen jönnek, kölcsönösen megszeretik egymást. Ha pedig esetleg problémát is jelentenek a befogadó keresztény közösségnek, gondoljunk arra, hogy évtizedekkel, évszázadokkal ezelőtt a mi misszionáriusaink hasonló cipőben jártak.

Nagy Ferenc S. J.

történetek pápai felajánlások is: II. János Pál pápa 1984-ben, az őt ért merénylet után az egész világot, és külön említve minden népet felajánlott. Ehhez a felajánlathoz csatlakoztunk most mi is azzal, hogy hazánkat és népiünket Szűz Mária gondviselő pártfogására bízunk egy új módon is - ezzel szinte megújítjuk azt, amit ezer évvel ezelőtt Szent István királyunk tett.

- Mit emelne ki személyes élményei közül?

- A legszebb talán annak megtapasztalása volt, hogy mindenkinek vannak külön szándékai. Tehát nemcsak a nagy közös imaszándék létezik, hanem minden zarándokban valahol ott motoszkálnak saját kérései is - többen például saját betegségükre kértek gyógyulást, vagy emberi problémákra megoldást. Szép volt azt látni, hogy az emberek még az éjszakába nyúlóan is milyen áhitattal vettek részt a rózsafüzéren és a gyertyás körmeneten, vagy hosszasan imádkoztak a szemimárium kápolnájában, ahol nem volt semmi külsőség, semmi hangulateltelő segédeszköz, ez nekem nagy élmény volt.

- Milyen hatását várja az országfelajánlásnak a magyar Egyházban?

- Azt gondolom, hogy ennek nemcsak a hangulatunk javítását kell szolgálnia. Fontos, hogy a bizalom megerősödjön bennünk, hogy nem vagyunk a véletlennek kiszolgáltatva, hanem van gondviselőnk. A Szűzanya közbenjárásának segítségével életünkben sokszor váratlanul jelentkeznek, s csak utóbb döbbenünk rá, hogy talán ez volt a válasz... Azt hiszem, ő sokkal fantáziadúsabb az embereknél. Amit mi konkrétan kérni vagy megfogalmazni tudunk, elhalványul amellett, amit az ő gondviselő szeretete kíván ajándékozni nekünk.

- A nem hívők számára mit jelenthet az ország felajánlása, illetve hogyan lehet ezt tolmácsolni számukra?

- Ez elsősorban a szolidaritás üzenete, értük is imádkoztunk, mindenkiért imádkoztunk, és abban bízunk, hogy Isten segítségével mindannyiunkra kiterjed. Az is nagyon fontos, hogy amikor az ember imádkozik, akkor Isten színe előtt megrostálja a saját szándékait, vágyait, terveit. Ami nem áll meg az Evangélium világosságában, azt nem kérhetjük a Szűzanyától, és nem kérhetjük Istenőt sem. Ebben a nem hívő ember azt láthatja, hogy honfitársainak egy része megpróbálja komolyan újragondolni saját életét, szándékait, és megtisztítani a gondolkodását. MK/CsF

XVI. BENEDEK PÁPA FOGADTA SÓLYOM LÁSZLÓ KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKÖT

Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke november 6-án a Vatikánban látogatott, ahol délelőtti magánkihallgatáson fogadta dolgozószobájában XVI. Benedek pápa. A megbeszélés majdnem fél órán át tartott. A Szentatyával németül folytatott négyeszműközi megbeszélés után a köztársasági elnök Tarcisio Bertone bíboros államtitkárral találkozott. Erről Sólyom László így nyilatkozott:

A magyar-vatikáni kapcsolatok hagyományosan jók, és ezt a viszonyt szeretnénk továbbra is fenntartani - hangsúlyozta a köztársasági elnök. Ennek neuralgikus pontja az egyházak és főleg az egyházi iskolák és más intézmények állami támogatására vonatkozik. Gyakran felmerül a magyar sajtóban, hogy ezt felül kellene vizsgálni, de sem a kormány álláspontja, sem pedig az államfő személyes álláspontja nem ez. Nem kell számítani semmilyen változásra a Szentszék és Magyarország közti kétoldalú egyezményt illetően - erősítette meg álláspontját Sólyom László, aki szerint össze kellene hívni a vatikáni-magyar vegyes bizottságot és a pénzügyileg fontos kérdéseket tisztáznia.

A határon túli magyarok kérdésével kapcsolatban a magyar államfő elmondta, hogy igen fontos az ott élő nagy számú katolikus anyanyelvűen történő lelki gondozása. Sólyom László azt kérte Bertone bíborostól, hogy ha a magyar püspökök nyugdíjba mennek, vagy megüresedik a székük, akkor magyar püspököt nevezzenek ki a helyükre. Különösen fontos az, hogy Szlovákiában még inkább legyen magyar püspök - fejtette ki a köztársasági elnök.

Külön kérdés a csángók ügye, vagyis hogy a csángók magyar nyelvű papot kapjanak, magyarul misézzenek és magyarul lehessen imádkozni. Az elnök fölvetett egy jogi megoldást, amit az egyház régóta ismer. Arról van szó, hogy nemcsak területi alapon lehet egyházat szervezni, területi püspökségeket, egyházmegyéket szervezni, hanem személyi elven is. Ahogy van például tábori püspök, vagy vendégmunkások, betelepült bevándorlók részére, úgy lehetne kinevezni a szórányban élő magyarok részére magyar püspököket. „Ez a kéréssem nem talált elutasításra - tette hozzá az elnök -, sőt rendkívüli érdeklődést váltott ki Bertone bíboros részéről.” A hivatalos ebéd folyamán Sólyom államelnök egy ezzel kapcsolatban megjelent tanulmányát ajándékozta a bíboros államtitkárnak.

Ezenkívül szó esett a magyar belpolitikai helyzetéről is. A felek megállapították, hogy az erkölcsi elvek fontosságát mindig hangsúlyozni kell, ahogyan ezt már a magyar alkotmánybírók és maga az elnök is tette az alapjogok kapcsán. A megbeszélések során egyeztettek végül az uniós álláspontot is, hangsúlyozva, hogy Magyarország továbbra is elkötelezetten uniópárti és a szorosabb politikai integrációban keresi a jövőt.

A vatikáni találkozó után Sólyom László megtekintette a Római Magyar Akadémiát, valamint a Pápai Magyar Intézetet, majd Erdődy Gábor szentszéki nagykövet adott ebédet a köztársasági elnök tiszteletére az Akadémia dísztermében. (Fotó: www.catholicpressphoto.com) MK

- November 7-én, kedden délelőtt a római La Sapienza Tudományegyetem nagy-
előadójában Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke nyitotta meg az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójának szentelt konferenciát. Az Olasz Köztársaság Szenátusa védnökségével megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke. Ezt követően került sor Sólyom László köztársasági elnök beszédére, amelyet nagy érdeklődéssel, időnként tapsal megrendezett konferencián nyitó beszédet mondott Renato Guarini, a „La Sapienza” Egyetem rektora, továbbá Mario Baccini, az olasz szenátus helyettes elnöke

Gyermekeknek

ADVENT? IDÉN MÁSKÉPP!

Hihetetlen, hogy mennyire repülnek az órák... a napok... a hónapok... Alig pár napja még 20 fokra mászott a higany szála, és ma örülünk, ha nagy keservesen felkúszik 1-2 fokra. A pincéből ismét előkerülnek a meleg zoknik, a kesztyűk, és természetesen a jó meleg, „nagy által kötött” sálak és sapkák is, amelyekkel ismét bátran szembenézhetünk a hideg, kegyetlen téellel.

A tél azonban nem csak ezt jelenti számomra: a hideg, komor, szomorú és rövid napokat, a reggeli sötétséget, a hideg lámpafényt a buszmegállóban, hanem sokkal inkább jelenti az örömet, a szeretetet, a meleg biztonságot és békét nyújtó otthont, az előkészületet „Jézus születésnapjára”, a belőle áradó sok-sok fényt és boldogságot.

Amíg nyáron mindenki lőt-fut a tórol a grillezésre, a balatoni nyár után a hegyekre kirándulni, vagy a suliból a barátokhoz focizni vagy úszni... addig, mint egy varázs-szóra, az első hópelyhek és hidegek otthonukba ölelik (nem zárják!) a máskor oly nyugtalan, örökösen sűrű-forgó, él-ményre vágyó kis lelkeket. Amikor beköszönt a „várakozás”, az advent ideje, kissé mindenki lelassul, megpihen, leveti magáról az év fáradalmait, gondjait-bajait

és magába száll, készülődik az örömök örömére. Ilyenkor mintha még az órák is lassabban ketyegnének.

Miközben apukánkkal megpróbálunk összeügyeskedni egy kis adventi koszorút, addig húgom anyukánkkal és nagymamánkkal eltűnik a konyhában, és aztán kis idő múlva már asztalhoz csalogat minket a finomabbnál finomabb adventi süтик illatata. Így csodálatos úton-módon ismét összeforr a család: az évi házsa után, egy kis kakaó és forró tea mellett, a meggyújtott adventi gyertyafény nem csak a nappalt tölti be barátságosan ragyogó fényével, hanem lelkünket is.

De ahhoz, hogy ilyen meghiúsított és harmonikus legyen a karácsony előtti idő, szükséges a tervezés is! Ne csak december közepén kezdjük ingerülten beszerezni az ajándékokat, az előkészítésükhöz szükséges ötleteket, hanem legyünk szemfülesek az egész év folyamán: próbáljuk felfedezni a „boldogító-kicsiségeket”, amelyekkel örömet szerezhetünk egymásnak: anyukánknak, apukánknak, testvéreinknek... Meghitt ünnepeket kívánok mindenkinek! Sok szeretettel

Kucsera Ági

Fiataloknak

KÜLÖNLEGES ÚTÉPÍTŐK

Korunk útépítőinek völgyeket feltöltöni, dombokat eltüntetni már nem olyan nehéz feladat, mint korábban. A gépek csodákra képesek, hiszen a korszerű utak, a völgyeket átívelő hidak, az átfúrt hegyek hozzátartoznak mindennapi életünkhöz.

Amikor Keresztelő Szent János útépítéséről, gödrök feltöltéséről, hegyek-halmok elhordásáról beszél (Lk 3,1-6), akkor Izajás prófétát idézi. Felidézi azt a kort, amikor a Kr. e. 6. század közepe táján, a babiloni fogság idején a választott nép fiai verejtéknek rabszolga munkával építettek utat, diadal íveket az idegen elnyomóknak, a zsarnok és kegyetlen uralkodóknak, törtek a követ és a sziklát a forró pusztaságban...

A Keresztelő egészen más jellegű - értelmű útépítésről beszél: Izraelnek fel kell készülnie az új Király érkezésére. Egyengetnie kell útját, mert Isten akaratára az, hogy már messziről, akadályok nélkül láthassák közeledését, sima úton, botladozás nélkül mehessenek elébe... Az ilyen fáradozásnak, építésnek nagy ára van: ke-

mény munkát jelent, embert próbára tevő erőfeszítést. De eredménye az új, sima, egyenes út, amely gyökeresen megváltoztatja a rajta járók, az utazók életét: boldogan találkozhatnak rajta az Erkezővel...

Advent: az útépítés ideje. Keresztelő Szent János szavait hallgatva, rábeszédünk arra, hogy mindannyian rendelkezünk csak ránk jellemző, sajátos „lelki tájakkal”, amelyek tele vannak mulasztásaink, gyengeségeink, kudarcaink göröngyeivel, kanyargós szempontokkal és tátongó mélységekkel. Ezeket kell átalakítanunk, sima, egyenes úttá változtatnunk. „Maranatha” - jöjj el, Urunk - kiáltják az építők, mert az Úr érkezése jelenti Karácsony örömét, békéjét, a Vele való találkozás utunk célja.

Mint minden építkezésén, a mi átalakító küszködésünk során is keletkeznek törmelék-hegyek. De vigasztaló és bátorító: idővel mégis csak zöld fű és friss virág nő útjaink mentén, a por elszáll, a munka zaja elcsendesedik, és láthatóvá válik a Hozzá vezető egyenes, sima út.

Pál atya

IGENT MONDTUNK...

Folytatás az első oldalról

indult a munkásosztály diadalát láncolatp-csorömpöléssel hirdető szovjet tankok ellen. Mivel az eltiprás idején nem volt még 18 éves, 2 évig börtönben tartották, hogy betöltve 18. életévét a halálos ítéletet rá is kiszabhatták. Kiszabták. És végre is hajtották. Ahogy kivégezték Nagy Imrét is, Magyarország törvényes miniszterelnökét. Ilyen volt az emberarcúnak mondott szocializmus valódi arca.

Ennek a kamasz fiúnak a tragikus sorsa is azt példázta, hogy a magyar forradalomnak kétféle öröksége van. Az egyik október 23-a öröksége. Ez az örökség a szabadság és az igazság. A másik november 4-e öröksége. Ez az örökség a megtorlás, az elfojtás és a hazugság.

Sokan nem tudják, de a korabeli sajtóbeszámoló, vezércikk és transzparensek tanúsága szerint 1956. október 23-án a magyar nép elsősorban nem a nélkülözésre, elzártságra, hanem a hazugságokra mondott nemet. Azon az 50 évvel ezelőtti napon, a megfélemlítés és hazug-

ság évei után, a csaknem évtizedes kommunista terror és idegen elnyomás után az emberek kimondták: elég volt. Elég volt a szocialista demokraciának nevezett állami terrorból, elég volt a jólétnak nevezett lecsúszásból, elég volt a népművelő népboldogítókból, elég volt a népek szabadsága helyett a népek börtönét jelentő szovjeturalomból, és elég, igen, elég volt a hazugságból és hazudozókól.

Az emberek régóta érezték, hogy elégük van. A keserű pohár azonban csepenként telt meg a lelkükben. Amikor kicsordult, csak akkor mondták ki az addig elképzeltetlent. Kimondták, hogy elég volt, és azzal, hogy kimondták kiléptek a hazugságok gondoson körüjüket épített börtönéből. Igen, a hazugságok börtönéből, onnan, ahová a diktatúra fenntartói hosszú évek óta erőnek erejével akarták beterelni a népet. Tudván tudva, hogy nincs erősebb és kíméletlenebb tömlő a hazugságnál. Nincs erősebb és kíméletlenebb tömlő, mert a hazugság nem a testet, hanem a lelkeket ejti rabul és tartja fogva, a lélek erejét igyekszik megroppantani mindig. De az ember nem élhet lélek nélkül. S az igazság kimondásához való ragaszkodás

olykor, egy nép hősies, felemelő pillanataiban erősebbnek bizonyul még az élethez való ragaszkodásnál is. Csak így értjük meg, mi mozgatta azokat a fiatalokat és időseket, férfiakat és nőket, munkásokat és mérnökhallgatókat, villamosvezetőket és ápolónőket, akik pusztá kézzel voltak képesek szembefordulni a

„56-os Pesti srác” emlékműve a Corvin mozi bejárata mellett. A szobrot Gyórfi Lajos készítette 1996-ban. www.budapestphoto.eu

szovjet tankok túleréjével. Akik pedig a Mansfeld Pétereket ellenforradalmárnak bélyegezték és bitófára küldték, a magyar nép lelkét akarták megfojtani. Ők nem október 23., hanem november 4-e örökösei. Nem a forradalomé, hanem a megtorlásé.

Ritka pillanat, amikor politika és erkölcs ilyen erősen képes hatni egymásra. A szocialistának nevezett rendszer 1956-ban erkölcsi hitélet, erkölcsi alapjait veszítette el. És amikor erkölcsi alapjait veszítette el, a világos jelzése annak, hogy tovább már nem maradhatnak ugyanúgy a dolgok. Mert vannak pillanatok, amikortól semmi sem olyan már, mint korábban volt. Vannak elemi erejű pillanatok, amelyek fényénél múlt, jelen és jövő egyaránt más megvilágításba kerül. 1956. október 23-a ilyen pillanat volt. A szocialista világrend összeroppana, Európa egymástól elszakított népeinek egymásra találása hiába váratott még évtizedekig magára, a történelem időzött szerkezete működésbe lépett.

Más aligha értheti meg ezt jobban Önöknél, a német nép képviselőinél. Önöknél, akik az elmúlt fél évszázad során sokat tettek ezért az egységülésért. Mert az 50 évvel ezelőtti időkre emlékezve azt se feledjük el, hogy Önök, németek voltak azok, akik Adenauer és Schuman nyomdokain haladva kezdeményező szerepet vállaltak a mai Európai Unió alapjainak megteremtésében. Azokban az években, amikor önöknél Nyugat-Európában újjára kelt a szén és acél közösség gondolata, akkor nálunk még a kommunizták börtönei ártatlan emberek sikolyaitól visszhangoztak.

De ha népeink sorsa másképp is alakult, emelt fővel jelenthetjük ki, hogy mi is, önök is megtettük kötelességünk. Önök, németek azzal, hogy igent mondtak a nemzetek együttműködésén nyugvó, hagyományait tisztelő, de új alapokon újraszülető Európára. Mi, magyarok pedig azzal, hogy nem törődünk bele a ránk kényszerített, Európát kettészakító diktatúrába. Beletörődés helyett igent mondtunk a szabadságra, az igazságra, és az emberi méltóságra. A ma Európája ezekből az igenekből született. Ezek nélkül az igenek nélkül ma nem beszélhetnénk egységűsülő Európáról és az Európai Unió előtt álló távlatokról.

A mai ünnep alkalom arra, hogy újra igent mondjunk a szabad és egyenrangú nemzetek együttműködésére is, igent mondjunk Európa jövőjére. Az igentünk ugyanakkor azt is jelenti, hogy soha többé nem akarunk hazugságot, soha többé nem akarunk diktatúrát, soha többé nem akarunk kettészakított Európát! Erre kötelez minket 1956 mártírjainak emléke. □

ÉS EMBERRÉ...

(Folytatás az 1. oldalról)

odaszólt a szolgáltnak: Hozzátok hamar a legdrágább ruhát és adjátok rá. Az újjára húzzatok gyűrűt, és a lábára sarut. Vezessétek elő a hízalt borjút, és vágjátok le. Együnk és vigadjunk...” Amikor az idősebb fiú ezt meghallotta, ő sem értette többé a világot. Haragjában nem akart bemenni a szülői házba. Erre kijött az apja, és megpróbált szívére beszélni, de a fiú nem engedte magát meggyőzni.

Miért nem jut tovább az értelem? Mert mindig elfogadható és alapos okot keres. A szeretet ellenben soha nem érvel. Mivel céljai magasabbak és nemesebbek, megvan a maga „miértje” és „minekje”. Számára egy a fontos: átvezetni a halálból az életbe. Ezért is mondja az apa a példabeszédben: „Örvendjünk, hisz fiam halott volt és életre kelt, elvesztett és megkerült.” Ki az elvesztett és a halott? Az, akinek nincs otthona. Így már jobban érthető Guardini mondata: „Az emberség történelmének semmi maradandó vívmánya nem származott a gondolkodás által. Mindet az emberi szív és a szeretet szülte.” Vagy ahogyan Bingeni Szent Hildegard írja: „Isten Fia azért lett emberré, hogy az ember otthonra találjon Istenben.”

Krisztus Urunk azért öltött tehát emberi testet, hogy az embert igazi otthonába, Istenhez (vissza)vezesse. Mióta Isten Fia emberré lett, nincs a földön olyan ember, aki - ha Isten Fiát beereszti életébe - egészen magára lenne hagyatva, akinek Istennél ne lehetne otthona. Ha Őt beeresztjük, akkor életünk olyan lesz, mint egy út. Rajta menve nemcsak Istenhez találunk vissza, hanem egyre igazabb és jobb emberek is leszünk. Lelkipásztori tapasztalatom azt mutatja, hogy valaki annál emberségesebb lesz, minél közelebb került Istenhez. Istenség és emberség kéz a kézben mennek egymással. Ez volt Jézus életének is a titka, és az ezok titka, akik Vele mennek az úton. Milyen jó lenne, ha megjegyeznék minden ember: Nem az a fontos, hogy valaki miniszterelnök vagy polgár, utcaseprő vagy tanár, egyetemista vagy rendőr, pap vagy laikus. A legfontosabb az, hogy emberek legyünk. Igazi emberek. Aki nem igazi ember, az élete legnagyobb hivatását eljátszotta...

III. Járva Königstein utcáit megelpegetve látom, hogy a kirakatok - előbb, mint tavaly - már karácsonyi díszekkel és ajándékokkal vannak tele. Elvéte már olyan embereket is látok, akik igyekeznek minél hamarabb megvásárolni az ajándékokat. Pár hét múlva azonban megindul az emberáradat, és mindenki sietősen rohan üzletről-üzletre, és miközben idegesen kapkod az áruk között, szívzorongva arra gondol, hogy otthon még a nagytakarítást is el kell végeznie, majd az Ünnepre sütni-főznie is kell. És ha majd vége lesz a Szent Napoknak, akkor hálát ad, hogy ez az advent is elmúlt... Pedig az Egyház nem erre szánta ezt az előkészületi szent időt. Hanem arra, hogy eltöprengjünk: „Miért lett Isten Fia emberré?” Aztán: „Milyen sokat érhet Istennek az ember, az emberség, ha képes volt Fiát elküldeni hozzánk?” Végül magunknak: Mennyit ér számomra a mellettem élő (szülő), gyermek, hivatás, barátok) vagy rám bízottak (munkatársak, növendékek, üzletrársak, állampolgárok) emberi mivolta, méltósága?

Mit értek „emberség” alatt? Három dologt kell itt mindenképpen megfontolnunk.

1. Az emberség fénye ott ragyog fel legvilágítóbban, ahol valaki pillanatnyi munkáját megszakítja, mert embertársának szüksége van rá. Isten Fia „megszakította” örökkévalóságát, hogy emberré legyen, hogy az otthonát elvesztő ember segítségére siessen. Guardini professzor megszakította előadását, mert barátja szükségét szenvedett...

2. Emberséges az, aki nem mérlegel, hanem az adott helyzet kalandjába bele-vág. A betlehemi ez nem merték megtenni, amikor Szent József és az áldott ál-

Floridai levél

MIASSZONYUNK
KÖNNYEI

Köszöntésre jöttünk Szűz Máriához, / Drága könnyet ontó égi Anyánkhöz. / Lelkünk tárva igaz áhitattal, / Ajkunk dallal, öröm-hódolattal. - Első verszaka ez egy hét-strófás, ósrégi egyházi népénekünknek. A nagyszombati Szent Miklós templomban őrzött Könyvező Madonnát látogató őseink énekeltek már a 17. században. Egy, a közelmúltban megjelent, angol nyelvű könyv magyar kiegészítő részében találtam rá, hat más énekünkkel együtt, amelyek angol fordítása az egyes képek leírásánál szerepel. Az *Our Mother's Tears* című, csinos kiállítású, számos színes képpel illusztrált, 120 oldalas munkát a Franciscan of the Immaculate, New Bedford-i kiadója jelentette meg. Írója a Connecticut államban élő Erika Papp Faber.

Faberné Papp Erika kislány korában került a szüleihez az Egyesült Államokba. Amerikai iskolákba járt, a híres Georgetown Egyetemen végzett, de hála szüleinek és szülőhazája iránt soha nem lankadó nyitottságának, érdeklődésének, a magyar nyelvet sem hanyagolta el. Cikkei, könyvei, fordításai jelentek meg különböző nyelveken, érdeklődésének egyik sarkalatos pontja azonban a vallással, vallásos élettel kapcsolatos. A történelmi Magyarországon ismert könyvező Mária képek és egy szobor historiájának felkutatása már évek óta foglalkoztatta. Adatgyűjtésének területét jól szemlélteti a köszönetnyilvánítás két és fél oldalra terjedő név- és helység-jegyzéke Erdélyről az Egyesült Államokig, a győri Könyvező (ún. Ir) Máriaól a kanadai Winnipegeben álló Páduai Szent Antal templomig, ahol a győri Madonna-kép másolatához járulnak a hívek.

A könyvező Mária képek sorsának ismeretése az olvasó elé tárja a történelmi Magyarországon utóbbi évszázadainak viszonyosságait, történelmét.

Jelenleg tíz könyvező Madonna-kép a legismertebb a történelmi Magyarországon területén, ebből csak négy van a mai országhatáron belül: Máriaapócsán, Győrben, Sajóalfalván. Ide sorolják a Baja-Mária-könyvén (szláv neve Vodica) lévő képet is, amellyel kapcsolatban csak a legenda említi a könyveket, hivatalos igazolás soha nem történt. Nagyszombat (Trnava), Királyfalva (Kralová pri Senice), Klokocsovó (Klokočov) és Bácsfa-Szentantál (Bac Szlovákiában van, Kolozsvár (Cluj-Napoca) pedig Erdélyben, Romániában.

Miért könnyeznek ezek a Mária képek - teszi fel a kérdést az író, Faberné Papp Erika. Senki sem ismeri Isten és a Szűzanya szándékait - írja és felszólít, vizsgáljuk meg együtt a könyvező Mária képek történetét, olvassuk a híveik imáit, himnuszait. „És téged is, olvasó, indítson bűnbánatra, szerkeszten imára és bensőségessé Mária tisztelgete a mi Könyvező Nagyszonyunk, aki minden gyermekét isteni Fiához akarja vezetni.”

A könyv megrendelhető: Mrs. Erika Papp Faber, P.O. Box 612, Botsford, CT 06404. - Ár: légipostával \$ 18.-, hajópostával \$ 16.-
Bitskey Ella, Sarasota

lapokban lévő Szűz Mária szállást kértek tőlük. Túl nagy volt számukra a rizikó... Jézus életének egyik ismertető jele épp az volt, hogy minden emberi helyzetbe bele tudta magát képzelni, és minden emberi helyzet kalandjába belebocsátkozott...

Végül emberséges az, aki kész mások javát szolgálja. Az, aki a másik emberi méltóságát legalább annyira tiszteli, mint a sajátját, és azt nem áldozza fel saját érdeke oltárán. Az utóbbi idők eseményeire utalva úgy is mondhatnánk, hogy Jézus mindannyiunkat miniszternek küldött a világba. De ezt a miniszteriumot nem a magunk, hanem az Ő szavai értelmében kell értelmeznünk: „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és odaadja az életét, váltságul sokakért” (Mt 20,28). Mert ezt tette egész földi életében az emberré lett Isten Fia is, akinek születésére - a mostani adventben - készülünk. Vagy nem? □

II. JÁNOS PÁL PÁPA
MÁSODIK CSODÁJA

Egy olasz fiatal ember tüdőrákból gyógyult meg, miután felesége II. János Pál pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért.

Salerno érseke minden szentekkor jelentette be hivatalosan: egy fiatal férfi az elhunyt pápa közbenjárására nyert gyógyulást.

Az olasz fiatal ember tüdőrákban szenvedett. Gerardo Piero salernói érsek az *Il Mattino* című olasz napilap november 8-i száma szerint úgy fogalmazott: orvosilag megmagyarázhatatlan gyógyulás-

sal állunk szemben. A gyógyulás óta másfél év telt el, és a betegségnek azóta nyoma sincs a férfi szervezetében.

A férfinál 2005-ben diagnosztizálták a tüdőrákot. Felesége, aki az elhunyt pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért, arról számolt be, hogy álmában megjelent neki II. János Pál pápa, s biztosította arról, hogy férje meg fog gyógyulni. Pár napra rá a beteg állapota valóban javulni kezdett, és néhány hét alatt

megszűnt a betegség valamennyi tünete.

II. János Pál pápa boldogáavatási eljárását alig hat héttel halála után indították el. Egy a boldogáavatáshoz szükséges csodát már vizsgálják: egy francia szerzetesnő, aki több éven át Parkinson-kórban szenvedett, két hónappal a pápa halála után meggyógyult.

Ha a salernói csoda valószínűleg bizonyul, mérőföldkövet jelenthet a boldogáavatási eljárás további menetében. MK

ROMÁNIAI MAGYAR PÜSPÖKÖK
AZ AUTONÓMIÁRÓL

A Romániában élő magyar nemzeti közösség szolgálatában álló egyházak vezetői közös nyilatkozatot fogadtak el az autonómiával kapcsolatban.

A nyilatkozat, amelyet Jakubinyi György katolikus érsek, Pap Géza református püspök, Tökés László református püspök, Tempfli József katolikus püspök, Szabó Árpád unitárius püspök és Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök írtak alá, hangsúlyozza: „Határozottan kiállunk az erdélyi magyar közösség önkormányzati jogai mellett, és teljes mértékben támogatjuk az autonómia kialakítására irányuló jogi igényt”. Ugyanakkor,

ezen belül, szintén erkölcsi támogatásukról biztosítják Székelyföld területi önrendelkezésének ügyét. „Ezért a törvényes lehetőségeknek megfelelően, szorgalmazzuk akaratnyilvánító népszavazások kiírását” - olvasható a nyilatkozatban.

A magyar egyházak vezetői a továbbiakban ki nyilatkozták, hogy „közöségi önkormányzatunk megvalósítása érdekében ösztönözünk párbeszédet és teljes összefogást tartunk szükségesnek - egyházaink részvételével - a polgári és a politikai élet valamennyi szervezeti képviselete, valamint helyi és területi önkormányzataink között”.

Hasonlóképpen fontos-

nak tartják és szorgalmaznak az erdélyi magyarság autonómia követeléseinek egységes kinyilvánítását és képviseletét a romániai politikai életben, valamint nemzetközi téren, főképp az európai fórumokon.

„Meggyőződésünk, hogy híveink érdeke és saját autonómiával rendelkező egyházaink szolgálatának akadálymentes folytatása szintén megköveteli a közösségi önrendelkezés jogának teljes körű birtoklását. Úgy ítéljük, hogy ennek biztosítása egyben egész országunk javát és érdekét szolgálja, a különböző álló európai csatlakozás keretei között” - olvasható a támogató nyilatkozat végén. MK/NÚ

SPANYOLORSZÁG
ÉS AZ EGYHÁZ

Spanyolországban a szocialista kormány hivatalba lépése óta feszültség uralkodik az állam és az egyház viszonyában. A korábban igencsak konzervatív társadalom úgynevezett korszerűsítésére hozott új törvények között számos olyan intézkedés szerepel, amely ellenkezik a Vatikán hivatalos álláspontjával és sok hívót is megbotránkoztat. Felgyorsította a válások jogi folyamatát, lehetővé tette az azonos neműek közötti házasságkötést, szabad utat nyitott az adoptálások előtt és fontolóra vette a kegyes halál engedélyezését is. Ezzel még jobban elmélyítette a társadalom hagyománytisztelő rétege és a modernnek nyilvánított eszmék büvöletébe került tömegek között tatóngó politikai árkot. Zapatero miniszterelnök mindezt megette azzal, hogy nemrégiben olyan megállapodást is az egyházra kényszerített, amely hátrányos anyagi helyzetet teremt a klérus számára. A több hónapos ádáz vita után a spa-

nyol püspöki kar kénytelen volt beleegyezni az eddigi állami támogatás beszüntetésébe. A szocialista kormány a súlyos gazdasági helyzetre hivatkozva és az államháztartás rendezéséhez szükségesnek tartva az elmúlt években ismételtén sürgette a madridi kormányt a teljes jogharmonizálásra, ezen belül pedig a pénzügyi rendszer eurokonformmá-tételére, ide értve az egyház eddigi privilégiumának számító áfa-mentesség haladéktalan felszámolását. Az állami támogatás beszüntetése nem vonatkozik az iskolai hitoktatáshoz és a műemlékek nyilvánított híres székesegyházak fenntartásához, illetve renoválásához nyújtott hozzájárulásokra. A madridi szocialista kormány intézkedései ellen még XVI. Benedek pápa is szót emelt nyári spanyolországi látogatása során és felszólította a híveket a hagyományos erkölcsi értékek aktív védelmezésére.

mára, hogy megvonták tőle az áfa-mentességet, az-

az, hogy beszerzései után nem volt kötelese érték-többlet-adót fizetni. Ezen intézkedés meghozatalában az Európai Unió is közrejátszott, ugyanis Brüsszel az elmúlt években ismételtén sürgette a madridi kormányt a teljes jogharmonizálásra, ezen belül pedig a pénzügyi rendszer eurokonformmá-tételére, ide értve az egyház eddigi privilégiumának számító áfa-mentesség haladéktalan felszámolását. Az állami támogatás beszüntetése nem vonatkozik az iskolai hitoktatáshoz és a műemlékek nyilvánított híres székesegyházak fenntartásához, illetve renoválásához nyújtott hozzájárulásokra. A madridi szocialista kormány intézkedései ellen még XVI. Benedek pápa is szót emelt nyári spanyolországi látogatása során és felszólította a híveket a hagyományos erkölcsi értékek aktív védelmezésére.

Vincze András

Londoni levél

RAJZFILM A LENGYEL
PÁPA ÉLETÉRŐL

Immár Angliában is megvásárolható a II. János Pál pápáról készített, egy óras DVD-rajzfilm, amely elsősorban gyerekek számára mutatja be, milyen sok minden ment át Karol Wojtyła, amíg eljutott az egyházfői trónig. A filmet egy spanyol stúdió készítette, a Vatikán támogatásával. A gyerekek nem unatkoznak, ha végig nézik a történetet, hiszen bemutatja azt is, hogyan kerültek el 1981-ben, alig három évvel a megválasztása után merényletet a Szentatya ellen, továbbá utazásait a világ számos országában.

Visszavisz a rajzos életregény Karol Wojtyła gyermekkorába, azokra az időkre, amikor pajtásai, iskolatársai Loleknek szólították. A későbbi püspök, érsek, bíboros és pápa, fiatalon az iskolai labdarúgó csapat kiűnő és népszerű kapusa volt, hónapokon át minden társa arról beszélt, hogyan védett ki egy nagy erővel részűt tizenegyet. Jámbor gyerek volt, de egyáltalán nem nyámnyila. Focizott, sielt, gitározott, szerepeket játszott az amatőr színtársulatban.

Tehát jó ötlet volt a gyerekek számára is élvezhető DVD-lemezt készíteni, és harminc részből máris egyre érkeznek a megrendelések, különös tekintettel a karácsonyra.

A II. János Pál pápa, az egész emberiség barátja című film narrátora két fehér galamb, nagyon hasonlók azokhoz, amelyek rendszeresen oda szálltak az ablakpárkányra, amikor a Szentatya szőlőt a vatikáni Szent Péter téren egybegyűltekhez. A filmben a két madarat Fionának és Piccolónak nevezték el. (Emlékezzünk, hogy egyszer az egyik galamb rászállt a pápa fejére.)

A rajzfilm egy beszélő naplófüzet és egy meglevenedő töltőtől társalgásával kezdődik, ök siratják a tavaly áprilisban meghalt pápát, majd mindjárt rátér a forgatókönyv Karol Wojtyła ifjúkorára. Úgy hírlik, utódnak, XVI. Benedek pápának tetszik az életrajz animációs feldolgozása. Ő gyakran idézi fel II. János Pál emléket, és gyorsított eljárást rendelt el szenté avatása érdekében. Nagyon népszerű volt a lengyel pápa, mostanság naponta ezek állnak sorba, hogy elvonulhassanak a Szent Péter bazilika attemplomában lévő sírja előtt, leröva kegyelűtük.

A filmet José Luis López-Guardia írta és rendezte. A Vatikántól hamar megkapták az engedélyt, mert ismerik az eddigi munkáit, amelyek - az indoklás szerint - üdítően mások, mint korunk vad és durvuló rajzfilmjei. Ami azt illeti, egy évvel ezelőtt már készült rajzfilm a néhai pápáról, és abban, hangos popzenével kísérve, izgalmat igyekeztek kelteni, például részleteztek, hogyan robbantottak fel templomokat a visszavonuló náci egységek Lengyelországban.

Az új spanyol film nyugodt méltósággal halad előre az élettörténetben, amely amúgy is jócskán meg volt tűzdelve drámai momentumokkal. Ezért választották a művészek narrátorként a két fehér galambot, ezek vidámságukkal ellensúlyozzák a háború, a kommunizmus és a pápa ellen elkövetett merénylet sötét jelenetét.

Sárközi Mátyas

MEGEMLEKEZÉSEK

az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján

PÁRIZS

Szerte a világon számos megemlékezés volt 1956 ötvenedik évfordulója alkalmából. Így volt ez Párizsban is, ahol az emlékezés, az emlékeztetés szikráját igyekeztünk elhelyezni az emberek értelmében, lelkében, szívében.

Az emlékezők sorát az „ALCYON” egyesület nyitotta meg a lengyel kultúra házában, ahol 10 személyt tartott 56-os emlékbeszámolót, s ezeket az „Alcyon” könyvben is kiadta. Aztán kitűnő előadók atallgathattunk meg október 5-én, kb. 450-600 résztvevővel, a párizsi szénátus *Clemenceau* termében. A nap díszvendége dr. Szili Katalin, az országgyűlés elnöke volt, aki kitüntetését adott át Schreiber Tamás újságírónak - 1956. októberében a *Le Monde* tudósítója volt, és Sujánszky Jenőnek, az 1956-os forradalom és szabadságharc Francia-Magyar Emlékbizottság elnökének.

A Magyar Katolikus Misszióban ugyancsak megtartottuk szokásos évi megemlékeztésünket és megkoszorúztuk Mindszenty József bíboros, hercegszék elnökét. Október 22-én este két helyen is emlékeztünk: a Diadalívnél - *Arc de Triumphe* - az Ismeretlen Katona sírjánál ünnepi koszorúzás volt. Az örök-láng meggyújtását Sujánszky Jenő az Emlékbizottság elnöke végezte. Utána a zenekar eljátszotta a magyar himnusz, 12 magyar és 20 francia zászló tisztelettel. A másik megemlékezésre a *Notre Dame*-ban került sor, ahol Párizs érseke tartotta a megemléző szentmisét.

A Párizsi Magyar Intézet több rendezvénnyel emlékezett az 50. évfordulóra. Október 23-án a *Per Lachaise* temetőben Nagy Imre és a magyar mártírok jelképes sírjánál a Magyar Katolikus Misszió képviselője, dr. Kecsmár Mártonné gyűjtötte meg az emlékeztető gyertyalángot. Ima után Arató Gergely államtitkár és Ecsedi-Derdák András, a Magyar Intézet igazgatója megkoszorúzták az emlékművet. Több más egyesület is elhelyezte virágait. Este orgonakoncert volt. A híres *l'Eglise Saint-Sulpice* templom orgonáján Xaver-Vainus játszott, a Bolyki testvérek énekeltek.

Másnap Párizs gyönyörű városházán díszteremben volt az ünnepi fogadás több száz meghívott részvételével. Párizs polgármestere *M. Bertrand Delanoë* és Magyarország nagykövete Erdős André mondott ünnepi beszédet, s aztán egy kamaragyűttes Bartók Béla műveiből adott elő.

Az ünnepi megemlékezések sorozata november 4-én zárult, ökumenikus jellegű szertartással, koszorúzással, emlékbeszéddel és szavalattal a Magyar Katolikus Misszió és az 56-os Emlékbizottság szervezésével.

Vida Szűcs Márta, Párizs

LYON

A zsúfoltság megtelt *St. Jean* katedrálisban, ahol a hívek jelentős része magyar volt, Philippe Barbarin, Lyon bíboros érseke mondott ünnepélyes főpapi szentmisét jelentős egyházi segédlettel, amelyben örömmel ismertük fel az új kanonokot, Fülöp atyát, Dél-Franciaország magyar lelkesét. A misét a katedrális gyermekkórusának kristályhangja tette ünnepélyessé. A magyarbarátságáról ismert főpásztor „Dicséretessék a Jézus Krisztus”-sal köszöntötte a híveket, megemléltette, hogy a *Fourvière*-i bazilika attemplomában, július 23-án elhelyezett győri Mária kegykép leplezése után mondott misét követően, ez a második alkalom, amikor megemlékezünk Magyarországról. Most

az 56-os októberi forradalom hősi halotjaiért és áldozataiért imádkozunk.

A három franciául elhangzott olvasmány után, Fülöp Gergely atya magyarul olvasta föl a napi evangéliumot, majd Barbarin bíboros rövid magyarázatot fűzött hozzá és megemlékezett az 56-os eseményekről. Külön kihangsúlyozta Mindszenty bíboros ellenállását az istentelen balsejtemmel szemben. Mindszenty primás ennek ellenére, börtönből kiszabadítva, beszédében, a megbékélés szükségességéről szövegezte. Még aznap az Egyesült Államok budapesti Nagykövetségére kellett menekülnie a Magyarországra tört orosz csapatok elől. Megemlékezett Apor Vilmos győri püspökről is, akit orosz katonák öltek meg, amikor a Püspökvárba menekült híveit védte. E hős főpapot II. János Pál pápa boldoggá avatta. Jellemző bíborosunk figyelmességére, hogy áldoztatáskor a magyaroknak „Krisztus Teste” szavakkal nyújtotta át az Eucharisziát.

Mise végén Fülöp atya köszönetet mondott főpásztorunknak és egy CD-t adott át neki Liszt Ferenc Koronázási Miséjével, valamint egy emlékérmét, amelyet II. János Pál pápa magyarországi látogatása alkalmából vertek: Isten áldd meg a magyart - felirattal. Befejezésül elénekeltük az Ave Máriát Magyarország Nagyszónya tiszteletére, és egy kórus a magyar hívekkel a Magyar Himnusz énekelte. A Lyon-i magyarok 1956-ról három előadást szerveztek, és széles körben emlékeztették a franciákat a forradalomra.

Kovács János, Lyon

SARASOTA

Októberben hetedszer látta vendégül a Sarasota-i Kossuth Klub a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tehetséges növendékeit. Az 50 évvel ezelőtti történelmi eseményekre emlékező két hangversenyt adtak azok, akik akkor még nem is éltek.

Október 23-án, a Kossuth Klub emlékülésén szemtanúk beszámolóit idézték fel a kommunista diktatúra szörnyűségeit. 27-én és 29-én a budapesti vendégek koncerteztek. A *Glenridge* Színházban kizárólag magyar szerzők művei szereztek, Lisztől Kodályig, valamint ősi népdameink, míg a vasárnapi templomi műsort egyházi zene alkotta Bach-tól az 1947-ben született Peter Wolfig. A *Church of the Redeemer* orgonista-karnagya, *Ann Stephenson Moe*, az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan, ismét vendégül látta a fiatal budapesti muzikusokat. Szakács Ildikó (szoprán), Maczkó Mária (népének), Honinger László (tenor), Kákonyi Árpád (zongora-orgona), és Banda Ádám (korai 18. századi *cremonai* hegedűn) teljesítményét részletezni itt nincs módom. Helyette idézem a közönség soraiból minduntalan hallott megjegyzést: „Lehetetlen, hogy ezek a fiatalok még 'csak' akadémiasok! Ha így haladnak, a legjobbakkal közé foknak bekerülnek!”

Az „56-os” megemlékezések méltó kiemlékítője volt egy váratlan esemény. A csupán néhány napra Sarasotába érkező vendég, Gyulay Endre Szegeled-Csanád nyugdíjas püspöke celebrálta a forradalom áldozatai emlékére felajánlott szentmisét. A mise előtt és alatt Maczkó Mária átható erővel tolmácsolta őseink énekbe foglalt - ma is érvényes - Istenhez, a Szűzanyához intézett fohászeit, könyörgéseit szegény hazánk sorsának jobbrafordulásáért.

A Sarasota-i Kossuth Klub rendkívül aktív vezető gárdája, a klub igazgatója, a fáradhatatlan és remek szervező Kisvársányi Évával az élen, ismét nagy szolgálatot tett a magyar művészet és művé-

szek nemzetközi megismertetéséért. Ezúttal még külön azzal, hogy nem hagyta elhalványodni az 1956-os események emlékét nem csak a hazájuktól távol élő magyarok, de a koncerteknek helyet adó „házigazdák” emlékeztetésében sem.

Bitskey Ella, Sarasota

NÉMETORSZÁG

A németországi magyarok már fél évszázada, minden évben megemlékeznek az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiről. Így volt ez idén is, a forradalom 50. évfordulóján. Országszerte számos egyházi és polgári megemlékezésre került sor.

A templomokban ünnepi szentmiséket tartottak, vagy ökumenikus, illetve református istentiszteleteket szerveztek, igazi keresztény szemlében imádkoztak a forradalom áldozataiért, a száműzöttekért és a meghurcoltakért, az üldözöttekért és az elesett katonákért.

A katolikusok hagyományosan megemlékeztek a magyar szabadság jelképéről, az ártatlanul megkínzott és sokat szenvedő Mindszenty József bíboros, hercegszék helytartásáról, fogásáról, aztán kiszabadításáról a forradalom utolsó napjaiban, későbbi száműzetéséről a budapesti amerikai nagykövetségen, illetve Nyugaton. Zsarnokság elleni küzdelme, szabadság- és hazaszeretete, kiállása Istenért, egyházért és hazánkért - minden idők örök eszményképe lett.

Az országszerte megrendezett sok egyházi megemlékezés közül, itt csupán izelítőt adhatok.

Münchenben ökumenikus jellegű szentmise keretében közreműködött az egyházközségi Patrona Hungariae Ének-kar Jussel Ottó vezetésével és a Dur-Mol-ok ifjúsági ének-kar Kovács János irányításával, majd a Damenstift-templo- m bejáratánál megkoszorúzták Szent István király és Boldog Gizella domborművét, és ígét hirdetett Jancsó Jeromos református lelkész.

Stuttgartban ökumenikus istentisztelet tartottak a Szent József templomban, ígét hirdetett Gáncs Péter, a Dél-Magyarországi evangélikus egyházkerület püspöke, s aztán Jókai Anna író tartott ünnepi beszédet.

Darmstadtban és Frankfurtban, a helyi magyar plébános, Takács Pál közreműködésével, magam tartottam az ünnepi szentmisét és hirdetem: a szabadságnak és a szebb jövőnek egyetlen neve van - Jézus Krisztus, amint ezt valamikor II. János Pál pápa már megfogalmazta a Brandenburger kapunál, Berlinben.

Magyar hazánk németországi külképviseleteinek, és a helyi városi tanácsok példás együttműködésével, kiemelkedő polgári és civil 56-os megemlékezésre került sor Regensburgban és Frankfurtban, mindkét helységben, a német nép egy-egy történelmi nevezetességű helységében: Regensburgban a *Reichssaalban*, ahol valamikor birodalmi gyűléseket tartottak, Frankfurtban pedig a *Paulskirche*-ben, a német parlamentáris demokrácia bölcsőjének színhelyén, valóban szép és nemzetközeli keretet biztosítva a nagy magyar évforduló méltó megünnepléséhez.

Regensburgban Hans Schaidinger főpolgármester köszöntötte az ünneplőket, Áder János, a Magyar Országgyűlés alelnöke mondott ünnepi beszédet, kiemelve a forradalom zsarnoki hazugságok elleni lázadását. Fajnor Éva orvosnő, a bajorországi magyarok nevében, a határon túli magyarok forradalom iránti szimpátiájáról szövegezte. Közreműködésével nagy sikert aratott a budapesti Liszt Ferenc Kamarazenekar.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójának legkiemelkedőbb németországi megemlékezésére mégis csak Frankfurtban, a *Paulskirche*-ben ke-

rült sor, ahol délelőtt megjelent és ünnepi beszédet mondott Helmut Kohl, egykori német kancellár, és Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke, aki beszédében kiemelte, hogy együtt ünnepelünk az egész világgal, amely ma saját nagylelkűségét is ünnepli. - „A forradalom nem volt hiába - elősegítette a Római egyezmény megkötését 1957-ben és ezzel az Európai Unió kibontakozását napjainkban” - hangsúlyozta a német egység kancellárja. - „Világtörténelmi esemény volt, amely megosztotta a nyugati kommunizmus, halálát sebet mért a real-szocializmus eszményére” - fejtette ki előadásában Martin Greschat, a giebeni egyetem professzora, aki a forradalom történetét idézte fel a délelőtti német nyelvű ünnepségen.

Ezt követte a délutáni órákban a magyar nyelvű megemlékezés, amelyen Klement Kornél, a németországi magyar szervezetek elnöke és az ünnepség főszervezője köszöntötte az egész Németországból összesereglett mintegy 900 magyar képviselőt. Balla Bálint berlini professzor előadását követően, Pozsgay Imre egyetemi tanár kifejtette: miként jutott el a forradalom kommunista megítélésétől: ellenforradalom, a forradalom igazi megítélésig: népfelkelés. Befejezőül Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke megítélésüket adott át, főleg 56-os veteránoknak. A beszédek között Konthar Mária népdalénekes népzenei betéteket adott elő és közreműködött a nyugati magyar fiatalokból álló Varázskör táncchegyesület.

A németországi magyarok az 1956-os csodálatos egység jegyében emlékeztek a forradalom félvázázados jubileumára: békesen együtt ünnepeltek - együtt a magyarok, együtt a németekkel és együtt a világgal!

Cserháti Ferenc

Növekszik a katolikus menekültek száma

Egyre több katolikus bevándorló érkezik az arab országokba. Pierre Grech, az Arab Régiók Latin Püspöki Konferenciájának (CELRA) főtitkára a SIR hírügynökségnek így nyilatkozott e kérdésről: „Szaúd-Arábiában több mint egy millió katolikus van, akik a Fülöp-szigetekről, Srí Lankáról, Indiából és Koreából jöttek. Kuvaitban 300 000-en vannak, és sokan még csak érkeznek. Cipruson megnyitottunk egy közösségi házat, hogy el tudjuk szállásolni a szigeteken a Srí Lankából érkező katolikusokat.”

Erről a migrációs jelenségről volt szó nemrég a CELRA Genezáreti-tó partján tartott konferenciáján is. „Úgy hisszük, eljött az idő, hogy új pasztorációt dolgozzunk ki a katolikusok szükségleteire és igényeire alapozva. Egy bevándorlóknak szóló püspöki körlevél kiadását tervezzük, és a püspökök helyi kezdeményezéseire bízunk, hogy hogyan kerítenek sort a velük való találkozássra” - mondta el a főtitkár, majd hozzátette: „szeretnénk újraéleszteni a missziót és a keresztény identitás újralfelfedezését”.

A CELRA püspöki konferencia javasolja, hogy hozzanak létre imacsoportokat, és olyan világiakból álló közösségeket, akik tanulmányozzák és követik a Biblia tanításait; valamint tegyék lehetővé az anyagi segítség (lakhatás, ösztöndíj) eljuttatását a bevándorlókhöz. SIR/MK

Kéziratosokat, fényképeket nem örzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

HÍREK - ESEMÉNYEK

Esztergom díszpolgára

Esztergom díszpolgári címet adományozott Erdő Péter bíborosnak. A díszpolgári címről szóló dokumentumot az '56-os forradalom és szabadságharc emlékére tartott ülésen adták át. Ünnepi üléssel tisztelték a forradalom és szabadságharc emléke előtt az esztergomi önkormányzat képviselőtestülete október 23-án. Az ülésen a város az Esztergom díszpolgára címet adományozta Erdő Péter bíborosnak az Őszeminárium épülete felújításának felvállalásáért. A beiktatóskor a dokumentum és a plakett mellé egy ún. Hummel-madonna fajansz szobrot is átadtak Erdő Péternek. Hírdlap/MK

***

Felszólította

A venezuelai püspöki kar felszólította Hugo Chavez elnököt, hogy a vallási fogalmakat és jelképeket ne használja politikai céljainak megvalósítására. Október folyamán Chavez az ENSZ közgyűlése előtt ördögnek nevezte Bush amerikai elnököt, az égre mutatott, majd keresztet vetett. A közelmúltban ismételtén Júdának titulálta azokat az egyházi vezetőket, akik nem értettek egyet kormányzásával, vagy bírálták az emberi jogok lábbal tiprását. Venezuela 25 millió lakosa közül több, mint 24 millió hívó katolikus.

*

Őssejt-kutatás

Az őssejt-kutatással kapcsolatos vitában Godfried Danneels belga bíboros is félreérthetetlenül állást foglalt és leszögezte, hogy a kizárólag kutatási célokra megtermékenyített sejtvel való kísérletek szemben állnak az egyház tanításával. A főpap azt követően nyilatkozott, hogy a löweni katolikus egyetem szóvivője azzal indokolta az őssejt-kutatást, hogy az ezáltal elérhető gyógy mód emberéletet menthet, ami fontosabb a tudományban betöltött egyházi szerepnél.

*

Az európai alkotmány

A német kancellár jelezte, hogy egyik fő feladatának tekinti az európai alkotmány elfogadásának előmozdítását, miután januárban - egy fél évre - a berlini kormány veszi át az Európai Unió soros elnökségét. Angela Merkel nem tiltakozta, hogy szívesen venné, ha az alkotmánytervezetbe felvennék az utalást Európa keresztény gyökereire. Mint emlékeztet, tavaly

Franciaország és Hollandia lakossága népszavazás keretében elutasította az európai alkotmánytervezetet.

*

Emlékkonferencia

A magyar Országgyűlésben november elején emlékkonferencián foglalkoztak Mindszenty József bíboros életével és munkásságával. A néhai hercegprímás 1956. november 3-án a Szabad Kossuth Rádió parlamenti stúdiójából intézett szöveget a nemzethez és ebben leszögezte, hogy senkivel szemben sem táplál gyűlöletet szívében. Mindszenty bíboros a forradalom idején szabadították ki rétsági házi őrzetéből, miután 7 évvel korábban egy kirakatperben a kommunista rendszer vérbírái életfogytiglani börtönbüntetéssel sújtották. Vincze András

***

Szent Erzsébet-kutatások svéd támogatással

A Svéd Nemzeti Bank Kutatási Alapja elnökségének legutóbbi ülésén magyar vonatkozású döntés is született. Elfogadták Perényi János történész, Magyarország korábbi Európa Tanács melletti nagykövetének pályázatát. A magyar szakember nyolc európai országot (Franciaország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Szlovákia, Spanyolország és Svédország) átfogó kutatásszervezési tevékenységének célja, hogy Árpád-házi Szent Erzsébetről nemzetközi szintű, interdiszciplináris kutatások kezdődjenek.

A tervezett kutatómunka két területre vonatkozik: az Erzsébet-kultusz 13. századi elterjedése, hatása és politikai, társadalmi, vallási jelentősége, valamint a Szent Erzsébet-emlékek egész Európára kiterjedő ikonográfiai dokumentálása.

Svédországban a magyar szent azért különösen ismert, mert kultusza nagy hatással volt az Erzsébet után 100 évvel felépő svédországi Szent Birgittára, akit II. János Pál pápa 1999-ben Európa társvédőszentjévé nyilvánított. A Svéd Nemzeti Bank Kutatási Alapja azt is figyelembe vette, hogy 2007-ben emlékezik a világ Szent Erzsébet születésének 800. évfordulójára.

MKPK

***

75 éves

A windsori Pádai Szent Antal Magyar Egyházközség november 5-én ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját. A temp-

lom zsúfolásig megtelt, az ünnepi szentmisét R. Anthony Daniels, a londoni segédpüspök mutatta be a megjelenő papokkal. Majd a Mindszenty Hallban ünnepi műsort tartottak. Pesznyák Béla hamiltoni plébános, a Kanadai Magyar Papi Egység nevében köszöntötte a híveket, és megköszönte Angyal Lajos parókusnak 15 éves áldozatos szolgálatát.

*

Elődökre emlékeztek

November 7-én Courtlondon, a Szent László magyar templomban a megjelenő magyar papok megemlékező gyászmisét mutattak be a Kanadában elhunyt magyar lelkipásztorokért. A helyi temetőben több mint 15 magyar atya nyugszik. A görög katolikus paptestvérek megemlékező szertartást is tartottak. Pesznyák Béla

KITÜNTETÉSEK

2006. október 28-án, Frankfurtban, a *Paulskirche*-ben, az 1956-os ünnepségen Súlyom László, a Magyar Köztársaság elnöke - a miniszterelnök előterjesztésére - a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés adományozta az 1956-os forradalom és szabadságharc idején tanúsított magatartásuk, a németországi magyarság érdekében végzett tevékenységük elismeréseként Balassa Imrénének, az IBM volt főtanácsadó mérnökének, Lippay György nyugalmazott jogásznak, Csikváry István nyugalmazott állatorvosnak, Fejős Ottó nyugalmazott németországi főlelkésznek és idősebb Klement Kornél újságírónak, továbbá a magyar népi kultúra terjesztése és népszerűsítése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként Konthur Mária népdalénekesnek. Ezen kívül a magyar államfő, a miniszterelnök és az 1956-os Emlékbi-zottság elnöke 28 németországi magyart a Szabadság Hőse Emlékéremmel tüntetett ki.

Szerkesztőségünk különösen örül annak, hogy a kitüntetések névsorában az ÉLETÜNK egykori felelős szerkesztőjének nevét is olvashatjuk: Fejős Ottó, aki 1936-ban született Budapesten. 1956-ban került Nyugatra. 1964-ben szentelték pappá, aztán német pasztorációban dolgozott a Bécsi főegyházmegyében. 1975-86-ig magyar lelkész Stuttgartban. 1986-tól 2001. december 31-ig, nyugdíjazásáig, Münchenben az Életünk felelős szerkesztője és németországi magyar főlelkész. Az Életünkben és más nyugati magyar lapokban verseket, cikkeket, vallásos elmélkedéseket közölt.

A kitüntetésekhez örömmel gratulál a szerkesztőség. (Cs. F.)

***

Súlyom László köztársasági elnök a Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjéért adományozta Kondor Lajos verbita szerzetesnek. A kitüntetést Gece Attila, Magyarország lisszaboni nagykövete adta át Fatimában október 19-én.

Kondor atyának nagy szerepe volt a fatimai Magyar Keresztút felépítésében, amely 1956-ban külföldre menekült magyarok kezdeményezésére és adományaiból jött létre. A szerzetes mindig szeretettel látja a Fatimába érkező magyar zarándokokat, gyakran szentmisét is mond nekik.

A hivatalos indoklás szerint Kondor atya a kitüntetést az egyetemes emberi értékek garapartásáért, a fatimai üzenet világban való terjesztéséért, valamint a magyar-portugál kapcsolatok erősítéséért kifejtett kiemelkedő tevékenységéért kapta.

Az ünnepség keretében Erdő Péter bíboros prímás, esztergom-budapesti érsek is köszönő szavakkal fordult a verbita szerzeteshez, kifejezve háláját mindazért, amit Kondor atya a magyar Egyházért és a magyar zarándokokért tett hosszú évtizedeken át. MK

CIGÁNYPASZTORÁCIÓ KÁRPÁTALJÁN

2006. október 2-án az Ungvári járásban található Homokon közösségi ház megáldására gyűltek össze a helyi és a környéki roma hívek. A falu szélén fekvő cigánytábor lakói közül minden saját kezű munkájával vettek részt az építkezésben. Megjelent a ház tervezője, Medveczki Arnold, s többen azok közül, akik valamilyen formában - anyagiakkal, nyári foglalkozásokkal - segítségére vannak a tábornak.

A délutáni ünnepség kezdetén a hívek köszöntötték Majnek Antal megyéspüspököt, Mészáros Domonkos atyát és Nagy Diána domonkos nővér, majd a püspök megáldotta a házat. Ezután közös ima, Szentírás-olvasás következett a házban, amelyet a cigány hívek gyönyörűen feldíszítettek virággal. Előbb a püspök atya, majd Domonkos atya szolt a hívekhez, Diána nővér pedig bemutatta Szent Domonkost, aki a közösségi ház, és így az odajárók patrónusa lesz. Az áldás után agapé várta a résztvevőket a ház előtt.

A közösségi ház egyben kápolna is, ahol közös imádságokat, bibliaolvasást vezetnek majd. Majnek Antal püspök 15 éve, viski plébánosként kezdett foglalkozni a romákkal, és püspökként is szívén viseli sorsukat. Az ő kezdeményezésére indult el a kárpátaljai cigánytalálkozó, s az Ukrán Püspöki Konferencia migrációs referenseként minden évben részt vesz az európai cigánypasztorációs konferenciákon is. Év közben is találkozik a cigánypasztorációt végzőkkel és biztatja őket sokszor nehéz munkájuk végzésében.

Mészáros Domonkos ez év nyaráig ungvári plébánosként az Ungvári járás cigány közösségeinek lelkipásztora is volt, anyagi támogatást is ő szerzett a házra. Diána nővér, aki az ungvári domonkos közösség tagja, hetente kétszer jár ki Homokra, hogy a táborban együtt imádkozzon a cigányokkal, és amiben lehet, segítse őket. Ez a csendes munka vált most mindenki számára láthatóvá a közösségi ház és kápolna felszentelésével.

A Munkácsi Római Katolikus Egyházmegyében több cigány közösségi ház van (Visken, Beregújfalun, Koncházán, Gálcsban, Minajban s most már Homokon is), ahol találkoznak, imádkozhatnak a táborok lakói. Helyenként iskola is működik benne, általában nyáron, önkéntesek segítségével.

Pápai Zsuzsanna

AZ ÉLET KÖNYVBŐL

† P. BABOS ISTVÁN S. J. 1928-2006

Babos István 1927. december 26-án született Vágkirályfán (ma Szlovákia), szegény családban, másodiknak a 10 gyermek közül. Édesapja, Boldizsár, építőmester volt, és a vitézi rend tagja. A háborús események következtében a család 1945-ben leköltözött Baranyába, és Újpetrén telepedett le. István gimnáziumi tanulmányait a pécsi jezsuita Pius gimnáziumban végezte és ott is érettségizett. 1948-ban belépett a jezsuita rendbe, ahol először a budapesti Manrézében két éven át novícius volt, majd amikor a Manrézát az ÁVO lefoglalta, Szegedre került, ahonnan ismét elvitték az ÁVO-sok kényszerintézkedési helyre, Mezőkövesdre. Innen kiszabadulva a szegedi egyházmegyében tanult teológiát, majd katonai szolgálatra hívták be híradósnak, aztán 1952-56 között villanszerelőként kereste meg kenyerét. Az 1956-os forradalom alkalmával előjárói külföldre küldték, mégpedig Angliába, *Heythrop*-ba, ahol befejezte teológiai tanulmányait. A

(Folytatás a 8. oldalon)

SZÁJRÓL SZÁJRA

A kalkuttai vízleves

Gyermekkorom emlékei közé tartozik, hogy a mesék gyakran kezdődtek ezzel a helymeghatározással: ...még az Óperenciás tengeren is túl. Mai mesém is kívánná ezt a megjelölést, de ez csak itt, a szomszédban, az indiai Kalkuttában történt. Abban a városban, ahol Teréz anya és követői próbálták enyhíteni a legszegényebbek nyomorát. A történet négy indiai koldusról szól, és bizony magam sem emlékszem már, hol és mikor olvastam.

Ahogy mondtam, négy indiai koldusról szól, olyanokról, akiknek egy jófűz, tartalmas vacsora csak álmaiban szerepel. Egy este ismét együtt ültek, beszélgettek, de a szó nem a napi adományok számolgotása körül forgott, hanem egy merész elhatározás körül. Megbeszélték, hogy másnap este egy igazán fejedelmi vacsorát fognak főzni, és ehhez mindannyian hozzájárulnak. Az elhatározást tett követte, és másnap este ismét találkoztak. Az első egy marék rizst hozott, a második egy darab húst, a harmadik egy köteg zöldséget, a negyedik pedig fűsze-

reket. Együtt volt tehát minden hozzávaló. Már csak vizet kellett hozni, ami meg is történt. Tüzet raktak, feltették rá a bográcsot, és amikor a víz forni kezdett, elhangzott a felszólítás: ki-ki tegye a bográcsba hozzájárulását. Aztán várták, amíg a leves megfő. Imádkoztak, és miután elégedő ideig forrt a leves, neki kezdtek a finom vacsorának. Nagy volt a megrökönyödés, amikor az első kanál után azt tapasztalták, hogy a leves nem más, mint meleg víz. Hát itt meg milyen boszorkányság történt - kérdezték álmélkodva. Bizony nem történt más, minthogy a sötétség leple alatt mind a négyen így gondoltak: elég lesz, ha a másik három társ hozzájárulása kerül a bográcsba, az ő adománya nyugodtan megtakarítható. Így főtt meg a híres kalkuttai vízleves.

A tanulságot levonni mesénkől nem nehéz. Én nem is kísérletezem vele. Csak annyit tennék hozzá, hogy a híres leves manapság nem csak Kalkuttában fő...

Közreadta:

Ramsay Győző

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttö György és Virágh József főlelkész, Dunstan's House, 141, Gummersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax:** 0044/20/8992 2054. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brington-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Menyherth plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax:** 0044-(0)1706/64 59 37.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax:** 0043/1/526 49 72. Misézó helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, **Telefon:** 0043-1-317 3656

Burgenland/Alsóőrít: Pfarramt Unterwart, **Telefon:** 0043/33/527 108

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugrí Mihály gondnok, **Tel.:** 0043/316/68 35 08;

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **Tel.:** 0512/204 103

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.:** Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **Tel.:** 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon:** 0043/662/820 139

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. **Érdeklődni:** Ft. Galambossy Endre, **Tel./Fax:** 0032/2/64 85 336.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumónier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon:** 0032/4/22 33 910; **Fax:** 0032/4/221 16 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax:** 0033/1/42 08 61 70;

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon:** 0033/4/78 501636

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, **Telefon:** 0821/41 90 25 30.

BAMBERG-EICHHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Tel./Fax:** (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. **Telefon:** (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: Misézó helyek: Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. **Érd. Ft. Dr. Szabó József,** Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. **Tel./Fax:** (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim-i és Osnabrück-i** Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.:** (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theobaldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netologie.de **Telefon:** (0221)238060. **Fax:** (0221)232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon:** (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

HIRDETÉSEK

Tata mellett, 2.800 m² bekerített területen, 4 szoba, összkomfortos, felújított családi ház, 102 m² lakóterrel, beköltözhetően eladó. Központi fűtés, pince, garázs, mellékepület. M1 autópálya közel. Ár: 55.000 €. **Tel.:** 0033-1/34 69 60 08.

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalatot keresztül, elfogadható áron. **Tel.:** 0049-(0)703/274 342.

MÉHECSKE CSÁRDA - BIENENHEIM

Új magyar és bajor ízekkel várja kedves vendégeit, az aubingi Lohe és Lochhausen határán (Bienenheimstr. 11, 81249 München, **Tel.:** 089/864 14 54). Nyitvatartás: 11-23:00, hétfént zárva.

Budaörsön eladó: 590 m² építőköltség, csendes utcában, központban, bekölte. **Tel.:** 0036-70/55 63 385 vagy 0049-(0)221/76 53 99, e-mail: frommerfoszler@msn.com

Hévízen (termáltó), gyönyörű helyen, apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83/34 10 63.

Egyetemet végzett, 18 éve Németországban, munkaviszonyban lévő, 58 éves, magyar asszony vagyok. Újabb munkahelyi kihívásokat keresek, igényesebb idős házaspárnál, vagy egyedül élő idős személynél. Háztartásvezetés, ápolás, szervezés. Testi fogyatékos személy gondozására is van lehetőség. **Telefon este:** 0049-(0)6151/159 83 48.

Magyar ingatlanok közvetítése. **Tel.:** 0036-30/66 76 455

33 éves, hivatalosan dolgozó, magyar szakács januártól munkát keres, szállással. **Tel.:** 0173/82 71 813

Münchenben élő magyar özvegy (63/170/teltkarcsú), állatszerető, modern, humoros, házasság céljából megismerkedne 67-éves korig, rendezett anyagiakkal rendelkező, művelt, korrekt, humoros férfival. Jelige: „kutya”.

85 éves német férfi, bármilyen korú magyar nőt keres, jogosítvánnyal, kevés nyelvtudással, házasság céljából (elgondozásra). **Tel.:** 0049-(0)7777/298

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.:** (089) 982637, 982638, **FAX:** (089) 985419. **E-mail:** info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelweg 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon** (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd.:** Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, **Telefon:** (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **Telefon:** 0711/2369190 **E-mail:** misio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon:** (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akerveien 4). **Telefon/fax.:** 0047/22744 124

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon:** 0039/06/684-26 20. Misézó helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyvasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milánó** - minden hó első vasárnapján 16.00-kor; Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helyek: Assisi, Bologna, Catania, Firenze, Padova, Palermo, Torino.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.:** 0041/1/36 23 303. **Misézó helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, **Telefon:** 0041/26/534 06 72. Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 11.15-kor, az **Orsolyák** templomában, (rue de Lausanne). **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon:** 00 41/22/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon:** 00 41/21/6478 678; **Bern:** Róm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. □

AZ ÉLET...

Folytatás a 7. oldalról.

Heythrop College-ban szentelte pappá őt 1958. július 31-én Francis Grimshaw birminghami püspök. A tercia próbációt Cleveland-ban végezte, aztán az 1960-61-es években káplán volt a torontói Szent Erzsébet plébánián. 1961-től a Fordham egyetemre, Bronx, NY, rendelték előjáró teológiai tanárnak. Közben előbb P. Varga Andor, majd P. Ádám provinciális mellett a socius feladatát is ellátta és gyakran kiségtette a Yonkers-i magyar plébánián. Tanári elfoglaltsága mellett az ottawai Szent Pál egyetemen megszerezte a Th.D. fokozatot. Tanítványai nagyon megszerették, de azok a hívek is, akikkel vasárnaponként papi szolgálata közben találkozott. A Fordham egyetemen tanított teológiát 33 éven át, egészen 1994-ig, s közben számos cikket és könyvet írt, főképpen a szentségi teológia körében. 1991-ben egészsége egyre gyengült. 1994-ben előjárói hazarendelték Magyarországra. Sajnálatos módon már New York-ban elérte a Parkinson-kór, ami nyagban akadályozta papi működésében.

Magyarországon először Budapesten szolgált lelkipásterként és mint socius, de betegsége miatt rövidesen ápolásra szorult, és ezért 1999-ben elment Pécsre, ahol húga, Margitka, gondoskodott róla. Sokat szenvedett az utóbbi években, mert prosztata- és veserák is kínozza. 2006. március 31-én, Pécssett magához hívta hű szolgáját az Úr Jézus. Hűséges, szolgálatra kész, alázatos és jövedvű jezsuita volt egész életében. Április 12-én temették el a pécsi jezsuita kriptában.

***

† GRÓZA JÓZSEF 1923-2006

Gróza József 1923. szeptember 15-én született Nagyváradon. Elemi iskoláit szülővárosában végezte a gk. iskolában, majd román real gimnáziumba járt ugyanott 5 éven át. A gimnázium VI-VIII. osztályát Németországban, Drezdában (Sachsen) végezte el, és a drezdai Dietrich Eckart iskolában érettségizett. 1966-1970 között La Ceja-ban (Columbia) tanulta a teológiát a főleg felnőttek számára felállított nemzeti papi szemináriumban. 1970. október 17-én szentelte őt pappá Msgr. Alfonso Uribe Jaramillo, Sonsón-Rionegro püspöke, aki őt saját egyházmegyéjébe inkardinálta. Pappá szentelése után, 1971-1972-ben teológiai továbbképzésen vett részt az innsbrucki egyetemen, majd visszatért Dél-Amerikába, ahol megbízták spirituálisnak a La Ceja-i szemináriumban (1973-1975), majd Peruban, a Trujillo Szemináriumban (1976-1977). Mindszenty bíboros előzetes ösztönzésére, 1977. május 27-én Venezuelába ment, hogy Caracas-ban a magyar misszió lelkésze legyen.

Caracas-ban a magyar egyházi közösség (Comunidad Católica de Habla Hungara Mindszenty, Caracas) tartotta őt fenn, aránylag elég szűkös körülmények között élt. A Venezuela-ban élő magyarok lelkésze lett. A venezuelai magyarok száma kb. 4-5.000-re tehető, többnyire Caracas-ban élnek. Kb. 60% volt katolikus, és mintegy 150 gyakorolta aktív módon a hitét. Gróza atya nagy közkeveltségnek örvendett. A magyar közösségben működött egyházközségi tanács, magyar óvoda, cserkész csapat, Magyar Ház és több egyesület. Gróza atya időnként meglátogatta a magyarokat Valencia-ban is.

Az atya jó ideig a magyar közösség által bérlet szobában lakott, míg be nem vonult a Casa Sacerdotal Otthonba, de innen idén átköltözött a karmelita nővérek által fenntartott Idősek Otthonába, ahol a lelkési teendőket is ellátta. Itt halt meg 2006. szeptember 11-én, 83 éves korában, papságának 36. évében.

Miklós-házy Attila S. J. nyugalmazott püspök

Budapest legszebb helyén, a budai oldalon (II. ker. Pasaréten), kis létszámú, családias (25 fő), igényesen felépített **IDŐSEK OTTHONA** várja lakóit, időseit. Tapasztalt személyzettel, tartós és átmenetileg elhelyezett nyújtunk ápolással, gondozással. **Érdeklődni:** T: 0160-64 22 049 v. 0036-70/29 51 416, e-mail: iri-h@t-online.hu

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eltuenuk@gmx.de

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőnkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadói hivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 €
„Jelige” - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20
Nagybetűs sorok betűnként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00

Kéthasabos hirdetés az összeg kétszerese. Külön kívánásokat esetenként áruznak.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os kútszori hirdetésnél 20 %-os ill. egészévi hirdetés esetén 30 %-os kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eltuenuk@gmx.de

Felolós kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eltuenuk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúrra US\$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC BPBKDE33

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenfeld 11,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLEKELTÜNK.